

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Evropská migrační krize v letech 2014–2015

Daniel Kuklík

2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Daniel Kuklík

Hospodářská politika a správa

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Evropská migrační krize v letech 2014-2015

Název anglicky

European migration crisis in 2014 – 2015

Cíle práce

Cílem této práce je zjistit pocity a názory občanů Evropské unie ohledně evropské migrační krize v letech 2014 a 2015. Zkoumány a analyzovány budou hlavní příčiny migrační krize, prvotní reakce evropských zemí a důsledky, které tento velký příliv migrantů v Evropě způsobil.

Metodika

Studium pramenů a analýza dopadů migrační krize na země Evropy. Popis vzniku migračních procesů a zjištění příčiny náhlé masové migrace v roce 2015 do Evropy. Literární rešerše z dostupných zdrojů literatury k problematice stavu evropských hranic a Schengenského prostoru. Provedeno bude dotazníkové šetření – názory občanů Evropské unie ohledně nového životního stylu s migranty, zhoršení bezpečnosti a postoje k tehdejšímu nekontrolovatelnému přijímání migrantů a následných uprchlických kvót.

Doporučený rozsah práce

30-40

Klíčová slova

Blízký východ, Evropská unie, migrace, migrační krize, schengenský prostor, uprchlické kvóty

Doporučené zdroje informací

BADE, Klaus J. Evropa v pohybu: Evropské migrace dvou staletí. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005. Utváření Evropy ISBN 80-7106-559-5.

BARŠOVÁ, Andrea a Pavel BARŠA. Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. ISBN 80-210-3875-6

KINGSLEY, Patrick. Nová Odyssea: příběh uprchlické krize v Evropě. Přeložila Dominika KŘEŠŤANOVÁ. Zlín: Kniha Zlín, 2017. ISBN 978-80-7473-519-6

PÍTROVÁ, Lenka. Aktuální právní aspekty migrace. Praha: Leges, 2016. ISBN 978-80-7502-162-5.

UHEREK, Zdeněk, Věra HONUSKOVÁ, Šárka OŠŤÁDALOVÁ a Vladislav GÜNTNER. Migrace: historie a současnost. Ostrava: Občanské sdružení ISBN 978-80-905942-9-6

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Mgr. Ing. Martin Slaboch, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 7. 3. 2023

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 9. 3. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 09. 03. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Evropská migrační krize v letech 2014–2015" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze, dne 28. 2. 2023

Poděkování

Rád bych poděkoval panu doktorovi Slabochovi za pomoc při tvorbě této práce, za cenné připomínky a poznatky, kterými tuto práci významně obohatil, a také za přátelský přístup a trpělivost.

Evropská migrační krize v letech 2014–2015

Abstrakt:

Tato bakalářská práce se zabývá obecně Evropskou migrační krizí, která vyvrcholila v roce 2015. Nejen v roce 2015, ale až do současnosti představuje migrace pro Evropskou unii a také pro její členské státy problémy v bezpečnostních, politických, a také ekonomických otázkách. Teoretická část si klade za cíl rozebrat počátky migrace do Evropy, její směry a důvody, dále rizika spojená s masovou migrací z pohledu bezpečnosti, a také politiky a ekonomiky. Kompletně také nastíní jednotlivé migrační proudy z Blízkého východu do Evropy a na konkrétních případech demonstruje výše zmíněná rizika. Praktická část bude primárně zaměřena na vnímání občanů Evropské unie ohledně bezpečnosti při nejhorší situaci v roce 2015, a také na jejich názory týkajících se přijímání uprchlických kvót. Analýza proběhne prostřednictvím dotazníkového šetření, ve kterém bude možné zmapovat názory všech respondentů.

Klíčová slova: Blízký východ, Evropská unie, imigranti, migrace, migrační krize, uprchlíci.

European migration crisis in 2014–2015

Abstract:

This bachelor thesis deals with European migration crisis in general, which in 2015. Not only in 2015, but also presently migration represents problems for European union and also their members in question of security, politics and economics. The theoretical part aims to analyse the beginnings of migration in Europe, their parts and reasons, risks associated with the mass migration from security, policy, and economy point of view. It will also completely describe the individual migration flows from Middle East to Europe and on specific cases demonstrates these risks. Practical part will be primarily focused on the feelings of European union citizens by the worst situation in 2015, as well their opinions about quota of accepting refugees. Analysis will take a place through questionnaire survey which will completely map the feelings and opinions of all respondents.

Keywords: European union, immigrants, migration, migration crisis, Middle East, refugees.

1. Obsah bakalářské práce

1. Obsah bakalářské práce	7
1. Úvod.....	8
2. Cíl práce a metodika	9
2.1. Metodika:	10
3. Teoretická část.....	11
3.1. Migrační směry	11
3.1.1. Migrace v době kolonialismu	12
3.1.2. Vliv migrace na Evropu.....	12
3.2. Migrační rizika	14
3.2.1. Motivace pro migranty.....	14
3.2.2. Ekonomické důvody	15
3.3. Uprchlíci.....	15
3.3.1. Prostředky pro migraci	17
3.3.2. Převaděčství.....	18
3.4. Vyvrcholení migrační krize v roce 2015.....	19
3.4.1. Reakce evropských zemí	22
3.4.2. Uprchlícké tábory	24
3.5. Reakce EU na evropskou migrační vlnu.....	26
3.5.1. Azylový systém	26
3.5.2. Uprchlícké kvóty pro země EU	27
3.5.3. Otázka bezpečnosti Evropy	28
3.5.4. Vnitropolitické systémy.....	29
3.6. Vývoj do roku 2020	31
3.6.1. Záchrané akce pro uprchlíky.....	33
4. Praktická část	35
4.1. Struktura respondentů	36
4.2. Vyhodnocení stěžejní části dotazníkového šetření	39
5. Zhodnocení výsledků	47
5.1. Oslovení dobročinných organizací.....	50
6. Závěr	52
7. Seznam použitých zdrojů	54
8. Seznam obrázků, Seznam grafů	58
9. Přílohy	59

1. Úvod

V této bakalářské práci budou zjištěny pocity a názory občanů Evropské unie ohledně Evropské migrační krize v roce 2015. Hlavní důraz bude kladen na migraci ze Středního Východu. Zaměření práce bude směřováno na příčiny migrace z této oblasti do EU, její důsledky, reakci samotné Evropské unie a také rizika, která s sebou tato obrovská vlna migrantů přinesla. Dílčími cíli této bakalářské práce je charakterizovat celkovou otázku migrace do Evropy, zaměřit se na reakce Evropských států, a také na jejich zájem a ochotu migranty přijímat. Následně budou v této bakalářské práci prozkoumány pocity občanů, žijících mimo jiné v nejvíce zasažených oblastech migrací a také na otázku bezpečnosti těchto míst. Tato bakalářská práce je rozdělena do několika kapitol. Teoretická část bude věnována převážně migraci jako takové, jejím kořenům, příčinám a vyvrcholení migrační krize v roce 2015. V praktické části bude poukázáno na pocity občanů týkající se bezpečnosti v letech 2014–2015.

První část práce je věnována samotným kořenům migrace. Budou určeny její hlavní směry a důvody a také charakterizovány základní pojmy. Pozornost bude zaměřena na hlavní migrační trasy do Evropy za dob kolonialismu a bude popsáno ukážeme si, jak migrace během let ovlivnila celou Evropu.

Ve druhé kapitole bude kladen důraz na masovou migraci jako takovou. Zde budou analyzovány hlavní důvody migrace ať už jsou ekonomické či politické, a budou zohledněny také samozřejmě problémy spojené s ilegální migrací a uprchlictvím.

Velmi zajímavým aspektem migrace je doprava. Jak se uprchlíci dostávají tam, kam chtějí, bude rozebráno ve 3. kapitole. Tato část práce bude zaměřena na takzvané převaděčství, které mělo za uprchlické krize obrovský význam a pomohlo tisícům ilegálních migrantů dostat se do vytoužené země.

Ve 4. kapitole bude rozebrána hlavní část této práce. Celá migrační krize bude rozdělena postupně do fází, bude poukázáno na její vyvrcholení a také na reakce nejvíce zasažených zemí. Návazným problémem, který k uprchlické krizi nepochybně patřil, jsou uprchlické

tábory, ve kterých žili migranti za naprosto nepřijatelných podmínek. V neposlední řadě také budou rozebrány problémy s bezpečností v nejvíce zasažených státech.

Evropská unie samozřejmě sledovala vývoj migrace a byla částečně na vyvrcholení krize připravena. V 5. kapitole bude proto charakterizována migrační politika Evropské unie. Dalším z problémů, které z této krize vyvstaly, byly uprchlické kvóty EU. Mnoho zemí Evropská unie odmítlo splnit svou kvótu a přijmout do své země uprchlíky.

Poslední kapitola teoretické části se bude věnovat rizikům spojeným s masovou migrací v roce 2015. Bude zaměřena opět na migraci nejvíce postižené státy a rozebereme si nárůst místní kriminality. Podíváme se také na problémy ilegální migrace a ilegální či násilné překročení hranic, kterému jsme byli za uprchlické krize několikrát svědky. Budou zohledněny teroristické útoky samozvaného Islámského státu a otázku tehdejší bezpečnosti v oblastech zasažených terorismem.

Praktická část bude zaměřena hlavně na vývoj migrace během nejhlubší uprchlické krize. Důraz bude kladen primárně na otázku bezpečnosti v EU, což bylo realizováno pomocí dotazníkového šetření na vzorku 66 osob z různých států EU. Dále bude osloveno několik dobročinných organizací, které pomáhají uprchlíkům přímo v místě přechodu hranic Evropské unie.

2. Cíl práce a metodika

Cílem této práce je zjistit pocity a názory občanů Evropské unie ohledně evropské migrační krize v letech 2014 a 2015. Zkoumány a analyzovány budou hlavní příčiny migrační krize, prvotní reakce evropských zemí a důsledky, které tento velký příliv migrantů v Evropě způsobil. Dále budou osloveny dobročinné organizace, které budou tázány na otázky ohledně pomoci migrantům.

2.1. Metodika:

Studium pramenů a analýza dopadů migrační krize na země Evropy. Popis vzniku migračních procesů a zjištění příčiny náhlé masové migrace v roce 2015 do Evropy. Literární rešerše z dostupných zdrojů literatury k problematice stavu evropských hranic a Schengenského prostoru. Provedeno bude dotazníkové šetření – názory občanů Evropské unie ohledně nového životního stylu s migranty, zhoršení bezpečnosti a postoje k tehdejšímu nekontrolovatelnému přijímání migrantů a následných uprchlických kvót.

3. Teoretická část

3.1. Migrační směry

Migrace je pojem označující změnu pobytu lidí. Příčin migrace lze vypočítat hned několik. Jednou ze základních je například společensko-politická situace. Lidé mohou svou vlast opustit kvůli rasovému, náboženskému nebo kulturnímu utlačování. Lidé také často opouští své domovy kvůli politickým konfliktům nebo z obavy z nich. Neopominutelným důvodem migrace je také demograficko-ekonomická situace.

Demografie a ekonomika jsou z velké části vázány na pracovní příležitosti, životní úroveň a také přístup ke vzdělávání. V neposlední řadě je zde i faktor environmentální. Životní prostředí je důvodem k migraci odjakživa. Lidé prchají před přírodními katastrofami s vyhlídkou klidného života jinde. Tyto faktory bývají navzájem propojené a většinou spolu souvisí. Významnou příčinou migrace je touha najít lepší místo pro sebe, rodinu a své blízké.

Migrační politika je pojem, který označuje řízení pohybu lidí přes hranice jednotlivých států, a také pobývání na území hostitelského státu, do kterého přijeli. Migrační politika se zabývá i kontrolou legální migrace, a také svým způsobem zabraňuje migraci ilegální. Výrokem nelegální migrace rozumíme nelegální přechod hranic, jehož hranice překročila osoba, která není občanem daného státu. Do tohoto směru je možné zařadit také imigrační politiku.

Imigrační politika na druhou stranu relokuje migranty na území hostitelského státu a podmínky pobytu na jeho území. Na migrační politiku dále navazuje tzv. integrační politika, ta snaží zajistit integraci migranta v rámci společnosti státu a usiluje o jeho o plnohodnotné začlenění do společnosti.¹

¹ BARŠOVÁ, Andrea a Pavel BARŠA. Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. s. 10.

3.1.1. Migrace v době kolonialismu

Migraci za dob kolonialismu umožnil primárně obrovský vývoj techniky. Vysoce rostla poptávka po drahých kovech a surovinách, a proto byly zámořské plavby z velké části podporovány korunou daného státu. Objevila se touha poznávat svět, poznat nové kultury, ale také potřeba nalezení levné pracovní síly, bohatství a surovin. Kolonialistické výpravy podnikaly velmoci také ze strategických a prestižních důvodů. Velmoc, která má ve své správě dně kolonií tím demonstruje svou sílu, a také představuje určitý vzor a kulturní nadřazenost. Pokud zmíníme velmoci, které stojí za největším ziskem kolonií, můžeme uvést zejména Španělsko, Anglie, Francie a Nizozemsko.

První velké zámořské plavby se uskutečnily již v polovině 15. století. Z Evropy vyrážely desítky lodí s objeviteli odhodlanými projet celý svět. Pro samotné mořeplavce měly, ale plavby často jiné důvody. V této době byl vrcholem techniky kompas, který byl okolo roku 1300 zdokonalen magnetickou střelkou, která měla výrazně zlepšit orientaci na moři. Na zámořské plavby se často vydávali i vědci, kteří byli odhodláni dokázat kulatost země.²

3.1.2. Vliv migrace na Evropu

Práce se nyní bude věnovat obecnému vlivu migrace na Evropu. Za první fázi migrace obecně považujeme vnitřní kolonizaci, díky které postupně docházelo k zalidnění celé země. Mezi další důležité události může být zařazeno obecně stěhování z vesnic do měst, nebo v oblasti střední Evropy osidlování českého pohraničí Němci ve 13. století.³

Nemusíme opět poukazovat na fakt, jak byla Evropa během 14. a 15. století ovlivněna. Samozřejmě největší vliv na migraci měla první a druhá světová válka. Před první světovou válkou je uváděn jako příklad ruských Židů, kteří byli okolo 80.–90. let 19. století násilně vysídleni ze svých domovů a donuceni odejít. Další projevy migrace probíhaly hlavně

² Kolonialismus a dekolonizace [online]. [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: http://www.mvi.estranky.cz/clanky/5_-kolonialismus-a-dekolonizace.html.

³ UHEREK, Zdeněk, Věra HONUSKOVÁ, Šárka OŠTÁDALOVÁ a Vladislav GÜNTNER. Migrace: historie a současnost. Ostrava: Občanské sdružení PANT, 2016. Moderní dějiny (Občanské sdružení PANT). s. 7.

z důvodu nacionalizující se ho státu. Jako příklad je uváděno vysídlení zhruba 400 000 muslimů z Balkánu do Turecka. V průběhu první světové války docházelo k podobným jevům velice často. Hlavními důvody byly rozpady říší. Lidé, kteří žili celý život na jednom místě, museli najednou své domovy opustit, protože jim to někdo přikázal. Zde se právě zrodil fenomén tzv. bezdomovectví, protože po první světové válce se ocitlo bez domova bezmála 9 miliónů lidí.⁴

Podobnou situaci lze vysledovat také během druhé světové války, kdy došlo Mnichovskou dohodou k odebrání pohraničních oblastí Československa. Ze dne na den byli Češi vyhnáni ze svých domovů nacisty, kteří si nárokovali pohraničí. Po druhé světové válce nastala přesně opačná situace. Němci najednou začali migrovat ze všech koutů Evropy zpět do Německa jako dopad poválečných dohod. Kvůli rozpadu velmocí, můžeme pozorovat proud mimoevropských migrantů, který můžeme považovat za metu pro migraci nové doby. I z tohoto důvodu bývá západní Evropa označována jako migrační kontinent.⁵

V období od roku 1945 do roku 1975 evidujeme značnou migrační vlnu do Anglie a Francie. Další období vymezuje hospodářská krize, která nastala v polovině 70. let 20. století. Predikce, že migranti během krize ztratí zájem a navrátí se zpět domů, byla mylná. Státem byl vyvinut tlak na okamžité snížení pracovní migrace, ale zároveň snaha o posílení rodin. Stmelení rodiny se totiž stalo jediným možným způsobem, jak se legálně dostat do země. Sociálně i kulturně můžeme definovat tuto vlnu jako tzv. druhou generaci přistěhovalců. Levicové i liberální síly podporovali pojem multikulturní integrace, zatímco konzervativní strany prosazovali nacionalistický a evropocentrický výklad věci.⁶

⁴ BADE, Klaus J. Evropa v pohybu: evropské migrace dvou staletí. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005. Utváření Evropy. s. 237.

⁵ Přehled a statistika migrace do Evropy [online]. [cit.2020-11-21]Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/statistics-migration-europe_cs

⁶ BADE, Klaus J. Evropa v pohybu: evropské migrace dvou staletí. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005. Utváření Evropy. s. 284–288.

Z historie lze vydedukovat, že se počátky migrace nenachází v našem století, a proto ji nelze posoudit bez analýzy. Migrační problémy, se kterými se dnes potýkáme vznikli již dávno před současnou krizí. Migranti vždy míří z jednoho místa do druhého. Vždy mají svůj cíl, který konkrétně naplňuje představy o jejich lepším životě. Migranti opouští své domovy z různých důvodů, za příklad můžeme dát rasovou nesnášenlivost, vojenské konflikty či náboženské důvody. Je ale potřeba zmínit, že v drtivé většině případů, se migranti snaží najít lépe placenou práci a obecně lepší život.

Tímto bude zakončena kapitola o historii migrace, která umožnila nahlédnout do historie celé problematiky a udělat si obecný obrázek o migračních příčinách. Evropa zažila poměrně rozsáhlé problémy s masovým přesunem obyvatel, zmínit můžeme zejména situaci po 2. světové válce. Evropa se od té doby nesetkala s tak masivní migrační vlnou, která by ji natolik zasáhla, jako ta v roce 2014/2015.

3.2. Migrační rizika

Kapitola bude zaměřena na masovou migraci. Budou zhodnoceny její směry a dopady, a také vymezeny pojmy, které do ní patří. Dále bude poukázáno na motivaci migrantů. Důvody, proč tak těžkou cestu absolvovali také prostředky, které pro tuto cestu využili. V neposlední řadě se také bude provedena analýza rizika spojená s masovou migrací.

3.2.1. Motivace pro migranty

Evropská migrační krize naplno propukla v roce 2015. Téměř hned po jejím vyvrcholení přestala Evropa tyto nápor obrovských skupin uprchlíků zvládat. Zde tedy vzniká skupina jedinců, lidí, kteří se navzájem neznají. Ze sociologického hlediska tak vzniká masa, která se označuje takto: *„masa, se označoval kolektiv v protikladu k individu, nebo se jím označovaly ve smyslu kulturním široké vrstvy lidí s nejnужnějším vzděláním v protikladu k odborně vzdělaným jedincům, ve smyslu politickém ovládaný lid v protikladu k vládnoucím skupinám, také však společenská vrstva, kasta, třída a téměř každá společenská formace bez pevné organizace.“*⁷

⁷ *Masa – Sociologická encyklopedie* [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Masa>.

Tento obrovský dav lidí spojuje dohromady pouze jeden cíl, a to dojet do konkrétního místa za jakýchkoliv podmínek. V tomto duchu je možné rozdělit uprchlíky na 2 základní typy, a to na migranty ekonomické a uprchlíky. Tyto jednice spojuje pouze jeden cíl, jedna motivace. Touto motivací je dostat je přes moře, a začít nový a lepší život v Evropě.

3.2.2. Ekonomické důvody

Nárůst migrace z ekonomických příčin můžeme pozorovat až v 2. polovině 20. století. Ekonomický migrant se stěhuje za vyhlídkou lepších pracovních a životních podmínek. Tento typ migrace se možno dále konkretizovat jako pracovní migraci. Podmínkou pracovní migrace je, že migrant míří do země na podnět zaměstnavatele. Tato migrace je charakteristická jistou individualitou a stabilitou.⁸

Výrok ekonomický migrant je ale nepřesný. Ekonomičtí migranti často pocházejí ze zemí, kde nemají před čím utíkat. Migranti z těchto zemí jsou ale často utlačováni na úkor bohatých. Jejich primárním důvodem odchodu je nesplnění základních životních potřeb.⁹ Migrace z ekonomických důvodů většinou nebývá hostitelským státem přívětivě vnímána, protože dle politiků se migranti vydávají za válečné uprchlíky, a chtějí zneužívat štedré sociální systémy. Za příklad je možné uvést Německo nebo Švédsko.¹⁰

3.3. Uprchlíci

Dokument Ženevská úmluva, z roku 1951, dodnes chrání práva uprchlíků, i když reagoval na situaci po 2. Světové válce. Určuje práva a povinnosti migranta vůči hostitelskému státu.¹¹

⁸ Pracovní migrace: Migrace a její hlavní aspekty [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=71617.

⁹ Josef Mlejnek jr.: Kdo je vlastně ekonomický migrant? [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: https://hn.cz/?m=authors&overview%5Baut_id%5D=20278085

¹⁰ Migranti míří do Evropy pouze za štedrými sociálními systémy[online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/je-migrace-v-eu-prinosem-nebo-zatezi-evropska-migracni-unie-odlisuje-euroobcany-7690608>

¹¹ Ženevská úmluva o právním postavení uprchlíků. Encyklopedie migrace [online]. [cit. 2021-12-08]. https://www.unhcr.org/cz/wp-content/uploads/sites/20/2016/12/Umluva_1951_a_Protokol_1967_s.2

Uprchlík je Ženevskou úmluvou charakterizován následovně: „tato osoba (uprchlík) nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti; totéž platí pro osobu bez státní příslušnosti nacházející se mimo zemi svého dosavadního pobytu následkem shora zmíněných událostí, a která vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit“¹²

V dalších paragrafech rozebírá tato smlouva postavení uprchlého jedince ve státě. Stát, který uprchlíka hostí a uprchlík mezi sebou prakticky uzavírají smlouvu. Uprchlík by se po příchodu měl řídit zákony hostitelského státu, který se na oplátku zaváže jedince uchránit před diskriminací. S touto problematikou pracuje další bod této smlouvy, nazýváme ho “Non-refoulement“. Jedná se princip navracení a zní: „Žádný smluvní stát nevyhostí jakýmkoli způsobem nebo nevrátí uprchlíka na hranice zemi, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení.“¹³

Zde však narážíme na jedno úskalí této úmluvy. Druhý odstavce stanovuje, že pokud je uprchlík usvědčen z trestného činu, anebo členství ve skupině, která se hlásí k omezování lidských práv, jsou mu výše zmíněná práva odeprána, a to z důvodu, že pro hostitelský stát představuje nebezpečí. Všechny smluvní státy, mezi které patří i Česká republika, musí Ženevskou úmluvu v celém jejím znění respektovat a dodržovat.¹⁴

Lze říci, že uprchlíka můžeme charakterizovat jako člověka, který opouští svoji zem před nebezpečím, které mu hrozí. Nebezpečím zde rozumíme válečné konflikty, pronásledování z politických důvodů, rasismus nebo třeba náboženské důvody. Za jednu

¹² Sdělení ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právním postavení uprchlíků [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-208> s.3

¹³ Sdělení ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právním postavení uprchlíků [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-208> s.5

¹⁴ Sdělení ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právním postavení uprchlíků [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-208> s.8

z hlavních příčin Evropské migrační krize v roce 2015 lze označit válku v Sýrii. Kdybychom chtěli vyzdvihnout obecnou příčinu masové migrace v roce 2015, mohli bychom říci, důvodem byla obecně špatná situace na Blízkém Východě. V roce 2011 naplno propukla válka v Sýrii, masivní protivládní demonstrace podporované Islámským státem chtěli svrhnout dosavadní vládu. Tento konflikt samozřejmě nejvíce odnesli běžní občané, kteří měli problém dostat se k základním životním potřebám. Nastala rozsáhlá humanitární krize, která způsobila masovou migraci obyvatel, tak jak ji známe dnes.¹⁵

3.3.1. Prostředky pro migraci

Prostředků, kterými se lidé v dnešní moderní době přemísťují, je nespočet. Pokud má člověk dostatek financí, není problém se během pár hodin dostat přes půlku světa. Hlavně rychlost dopravy a snadný přístup k informacím umožňuje migrantům efektivní přemístění tam, kam zrovna chtějí.

Jak bylo zmíněno v předchozích kapitolách, většina cest při Evropské migrační krizi byla vedena přes Středozevní moře. V případě, že tuto cestu ze své země původu přežije, jeho putování ještě není u konce. Migrantů totiž ve většině případů nemíří do první země jako například Itálie, Řecko nebo Francie, ale jejich cílem je, dostat se dále do Evropy. Zde se setkáváme s otázkou, proč migranti rovnou nevyužijí dopravu leteckou a své životy riskují na nebezpečné cestě na moři. Odpovědi jsou hned dvě. První je zejména finanční stránka věci, protože letecká doprava patří k nejnákladnějším. Druhým důvodem je, že určité vlády hostitelských zemí, omezí lety z dané migračně rizikové země. Zbývá tedy jediné logické řešení, a to doprava po moři. Doprava po moři je logisticky nejjednodušší a s osobu, která nemá platné cestovní dokumenty i nejméně riskantní.¹⁶

Pašeráková práce však rozhodně neskončí cestou před Středozevní moře. Migranta nadále nepozorovaně dostává skrze Evropu. Nutno říci, že ve velkém množství případů, nemají migranti na pašeráky peníze, a proto volí vlastní cestu a snaží se dostat do cílové země za každou cenu. Odtud právě známe migranty, kteří se schovávají v podběžích kamionů

¹⁵ Občanská válka v Sýrii (přehled) [online]. [cit. 2021-12-08] Dostupné z: [https://www.iir.cz/en/obcanska-
valka-v-syrii-prehled](https://www.iir.cz/en/obcanska-valka-v-syrii-prehled)

¹⁶ Pět informací, které změni Váš pohled na migranty a uprchlíky [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.lekari-bez-hranic.cz/cz/clanek/pet-informaci-ktere-zmeni-vas-pohled-na-migranty-uprchliky>

nebo v dodávkách, které přepadnou na odpočívadlech nebo čerpacích stanicích. Z výše uvedených důvodů státy EU pak byly nuceny posilovat hraniční kontroly v rámci Schengenského prostoru.¹⁷

3.3.2. Převaděčství

Tato kapitola navazuje na předchozí řízeným a nelegálním přesunem migrantů, a to výše zmíněným převaděčstvím. Není bez zajímavosti zmínit výjimečnou ziskovost služeb pašeráctví pro pašeráky. Migrant vnímá pašerákovu službu pouze jako nezbytný prostředek k dosažení svého cíle. Současně také doufá, že mu pašerák zaručí bezpečí na jeho cestě.

Opak je však bohužel většinou pravdou. Podle příběhu Patrika Kingleyho lze říci, že pašování lidí přináší pašerákům obrovský zisk. Pašerákovi však nezáleží na bezpečí, ani na životech uprchlíků, kteří mu zaplatili. Je potřeba zmínit, že uprchlík chce utéct, a tudíž do toho jde dobrovolně a musí počítat s tím, že jeho jednání může mít své důsledky.¹⁸

Je důležité poukázat i otázku pomocných organizací, které zachraňují potápějící se lodě ve Středozezemním moři. Ačkoliv se jejich aktivity mohou zdát obdivuhodné, je nutné připomenout, že tyto organizace v základním důsledku napomáhají ilegální migraci, a zatěžují azylový systém EU. Zajímavou poznámkou je, že pašeráci se začínají spoléhat na pomoc těchto organizací, a proto jsou jejich dopravní lodě v zoufalém stavu, což má za následek obrovský nárůst úmrtnosti převáděných migrantů.¹⁹

¹⁷ Posílení vnějších hranic Evropské unie[online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/strengthening-external-borders/>

¹⁸ KINGSLEY, Patrick. Nová Odyssea: příběh uprchlické krize v Evropě. Přeložila Dominika KŘEŠŤANOVÁ. Zlín: Kniha Zlín, 2017. Tema,s. 8.

¹⁹ Ve Středozezemním moři umírá více uprchlíků [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/ve-stredozemnim-mori-umira-vic-uprchliku-nez-loni-duvdem-je/r~aadfbc00692411e68afb002590604f2e/>

Obrázek 1. Uprchlíci nalezení jednou z dobročinných organizací na potápějícím se člunu.²⁰

Dle údajů, které poskytla agentura Frontex (agentura sledující nelegální přechody hranic), by se výtěžky pašeráků mohly pohybovat až okolo miliardy dolarů. I přes tento fakt však pašeráci používají nejlevnější čluny na trhu, které většinou přetékají uprchlíky a několikrát přesahují maximální povolenou kapacitu osob na palubě. Z tohoto důvodu dochází často k potápění lodí, a následně k utopení cestujících.²¹

3.4. Vyvrcholení migrační krize v roce 2015

V roce 2014 se začala situace na Blízkém východě postupně vyhrcovat. Vojenské akce v Sýrii, Iráku a Afghánistánu způsobily, že se většina místních obyvatel rozhodla pro odjezd ze země. Masová migrační vlna již v roce 2014 dělala starosti Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, který na tento problém opakovaně upozorňoval. Nejvíce uprchlíků tedy pocházelo z výše zmíněných zemí.

²⁰ Uprchlíci nalezení jednou z dobročinných organizací na potápějícím se člunu. <https://zahranicni.hn.cz/> [online]. [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: <https://zahranicni.hn.cz/c1-66329510-za-deset-mesicu-priplulo-do-evropy-100-tisic-migrantu-to-je-desetkrat-mene-nez-v-roce-2015>.

²¹ Z obchodníků s drogami se stávají převaděči. Europol vyšetřuje až 1500 podezřelých. [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/europol-loni-vysetroval-az-15000-podezrelych-z-pasovani-lidi/r~9bd00178d28c11e6b13b002590604f2e/>

Ve výše zmíněných oblastí přijelo do Evropské unie dle údajů agentury UHCR přes 7 milionů lidí. Drtivá většina běženců mířila do Německa a Švédska, kde jsou podmínky pro přijetí žádosti o azyl více než přívětivé. Právě Švédsko a Německo obdržely neuvěřitelných 62 % všech žádostí o azyl v Evropě.²²

Cesty běženců vedli ve většině z Libye do Itálie, mluvíme zde o první fázi tzv. Arabského jara.²³ V tuto dobu již Itálie nebrala dostatečný ohled na pravidla Evropské unie a nezabránila, ani nijak nekontrovala pohyb migrantů po jejím území, a proto migranti neměli problém dostat se dále do unijního prostoru. Itálie dokonce poskytla migrantům finanční prostředky a dokumenty, se kterými neměli problém se volně po území Evropské unie pohybovat. Na situaci okamžitě zareagovala Francie, která obnovila kontroly na italsko-francouzské hranici a omezila vstup migrantů na své území.²⁴

V roce 2015 migrační krize eskalovala. Objevila se totiž další migrační brána do Evropy, a to přes Řecko. Situaci způsobila občanská válka v Libyi, která byla vzhledem k okolnostem nevyhnutelná. Byl totiž ukončen dlouhý režim Muammara Kadáfího, který dlouho omezoval práva místních občanů.²⁵ V dubnu 2015 se dá pozorovat rapidní nárůst vln běženců, což se projevuje potopením několika přetížených lodí s migranty. Hned poté začal panovat názor, že je nutné okamžitě řešit situaci ohledně převaděčů. Následně bylo nutné vymyslet systém, kterým budou běženci přijímáni.²⁶

²² INFOGRAPHIC: The facts about asylum seekers in Europe [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.euractiv.com/section/development-policy/infographic/infographic-the-facts-about-asylum-seekers-in-europe/>.

²³ Arabské jaro [online]. [cit. 2018-02-24]. Dostupné z: <http://www.vyznamslova.com/Arabsk%C3%A9%20jaro>.

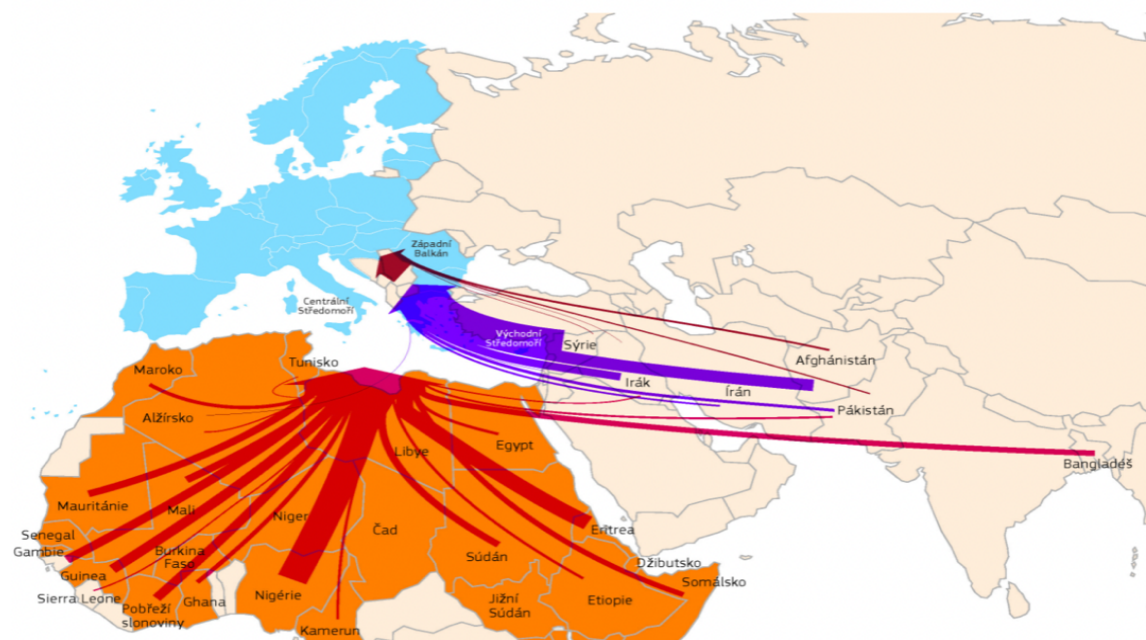
²⁴ PÍTROVÁ, Lenka. Aktuální právní aspekty migrace. Praha: Leges, 2016. Teoretik. s. 23.

²⁵ V Libyi hrozí občanská válka, připravují se na ní desítky ozbrojených milic. [online]. [cit. 2018-02-24]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/benghazi-libye-tripolis-obcanska-valka-chalifa-haftar_1904161228_nkr

²⁶ Aktuálně od Středozemního moře: Potápí se další lodě s uprchlíky [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/314722/ve-stredozemnim-mori-se-potapi-dalsi-lode-s-uprchliky-na-palube-je-300-lidi.html>

Evropa se ocitla v největší nouzi od konce 2. světové války. Objevil se ovšem jiný problém, a to rapidní nárůst trestné činnosti migrantů. Další komplikací v době krize byla eskalace vlivu terorismu. Za příklad můžeme uvést Islámský stát, který v Evropě nabýval na důležitosti. Počty příchozích migrantů, které uvádějí agentury Evropské unie, se liší. Přechody migrantů přes hranice sledovaly agentury Frontex (sledování nelegálního přechodu hranic), UNHCR (sledování počtu žadatelů o azyl) a EASO (úřad Evropské unie pro podporu otázek azylu). Jejich čísla se v mnohém liší, s jistotou ale můžeme říci, že přes milion migrantů zažádalo v Evropské Unii o azyl.²⁷ Dále také stojí za zmínku, že jen v roce 2015 se při převozu přes Středozemní moře utopilo přes tři tisíce osob.²⁸

Obrázek 2. Hlavní země původu nelegální migrace z Afriky a Asie.²⁹

²⁷ Migrační krize v číslech[online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.clovekvtsni.cz/migracni-statistiky-4518gp>

²⁸ Migrační krize EU: Statistika [online]. [cit. 2018-02-24]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20170629STO78630/migracni-krize-eu-statistiky>.

²⁹ Hlavní země původu nelegální migrace z Afriky a Asie. <https://eur-lex.europa.eu/> [online]. [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017DC0350&from=e>.

3.4.1. Reakce evropských zemí

S nadsázkou můžeme konstatovat, že 31. srpen 2015 způsobil rozdělení společnosti v Evropské Unii. Angela Merkelová, tehdejší německá kancléřka ve svém projevu prakticky pozvala běžence do Německa. Její projev i výroky okamžitě sklidil kritiku, protože Merkelová v podstatě nalákala uprchlíky na štědrý sociální systém Německa.³⁰ Část projevu Angely Merkelové zněla takto: „*Německo je velice silná země. Postoje, které musíme v této situaci zaujmout jsou: Zvládli jsme toho mnoho v minulosti, zvládneme toho mnoho i teď. Zvládáme a překonáváme všechny překážky na naší cestě. Federální vláda dělá vše, co je v jejích silách, abychom to zvládli.*“³¹ Po tomto projevu Německo okamžitě začalo čelit masivní vlně uprchlíků, kteří přišli na výzvu Merkelové. Z tohoto důvodu zaznamenává německé ministerstvo zahraničí největší počet žádostí o azyl v Evropské unii. Podle údajů Eurostatu žádalo Německo o azyl přes 441 000 migrantů.“³²

Orgány EU čelily kritice německé vlády za pomalou reakci na masovou vlnu migrantů. Německé vládě vadilo hlavně nedostatečné sjednocení azylové politiky Evropské unie.³³ Jedním z největších problémů, které tento příliv migrantů v Německu vyvolal, byla klesající bezpečnost ve spolkových zemích Německa. Kromě narůstajících případů krádeží a loupežných přepadení, se objevovaly i případy sexuálního násilí. Nejznámější události se v tomto ohledu stala tzv. Silvestrovská noc. Během této noci došlo v Kolíně nad Rýnem k hromadné vlně sexuálního násilí na německých ženách ze strany migrantů arabského

³⁰ Jak kancléřčino „to zvládneme“ zvládla EU? Kvótám se možná příště vyhne [online]. [cit. 2018-02-24]. Dostupné z: <https://denikn.cz/425241/jak-kanclercino-to-zvladneme-zvladla-eu-kvotam-se-priste-mozna-vyhne/>

³¹ Merkelová pozvala uprchlíky? Jak to bylo? [online]. [cit. 2021-02-24] Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/74952/jak-to-bylo-s-pozvanim-pro-uprchliky-angely-merkelove-v-one-noci-ze-4-na-5-zari-2015>

³² Asylgeschäftsstatistik für den Monat Dezember 2015 und das Berichtsjahr 2015 [online]. [cit. 2021-12-08] Dostupné z: http://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Downloads/Infothek/Statistik/Asyl/201512-statistikanlage-asyl-geschaeftsbericht.pdf?__blob=publicationFile s. 2.

³³ Německo: Váhavost Evropské unie k přílivu běženců online]. [cit. 2021-12-20]. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_svetu/nemecko-se-s-bruselem-pre-kvuli-uprchlicke-krizi-eu-pry-jedna-pomalu-20150823.html

původu. Je ale nutno zmínit, že pachateli těchto hrůzných činů byli Arabové, kteří už v Německu nějakou dobu žili. Přesto však nelze vyloučit její kauzalitu s migrační krizí.³⁴

Jedním z oblíbených cílů pro běžence se stalo také Švédsko. Reakce Švédska na migrační krizi se podobala té Německé, tím rozumíme otevřené hranice a migrační politika. Další z důvodů, proč běženci hodně mířili do Švédska byl velice štědrý sociální systém, a také snadné získání azylu. Po nějakém čase si Švédové uvědomili ten obrovský nápor běženců, zejména kvůli rostoucí kriminalitě a přeplněnosti azylových center. Negativní činy migrantů se samozřejmě nemohly vyhnout ani Švédsku.

Jedním z nejznámějších je dvojitá vražda v srpnu 2015, která se udála v obchodním domě IKEA. Policie při objasnění případu přiznala, že centrum Stockholmu již nelze považovat za bezpečné místo.³⁵

Itálie se k problému postavila také otevřeně, ale na rozdíl od Německa a Švédska byla Itálie ve většině případů pouze tranzitní zemí, tedy zemí pro migranty pouze průchozí. Itálie nebyla schopná dostat pod kontrolu nelegální přejezdy přes své hranice, kde kvůli migrantům často docházelo k násilným střetům. Oblíbená destinace byla pro migranty také Velká Británie.

Do Velké Británie se běženci nejčastěji dostávali přes Francii. Nejvíce zasažené cílové státy se vyjádřily, že tento problém způsobuje nedostatečná kontrola na hranicích zemí, které jsou pro migranty tranzitní. Řeč je o Řecku a Itálii, které čelily obrovské kritice za propouštění migrantů do unijního prostoru. Kritika směřovala také na neadekvátní kontroly, a nedostatečnou evidenci běženců, kteří přes hranice přecházejí.³⁶ Anglie a Francie neměli

³⁴ Padly jen podmínky, aktérům sexuálního násilí v Kolíně nad Rýnem vinu nedokázali[online]. [cit. 2021-12-20]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/kolin-nad-rynem-sexualni-obtezovani-soud-silvestr.A160506_133955_zahranicni_ert

³⁵ Pachatel dvojí vraždy ve Švédsku měl být brzy deportován [online]. [cit. 2021-12-20]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/pachatel-dvoji-vrazdy-ve-svedsku-mel-byt-brzydeportovan/r~60ff6c1e412e11e5b440002590604f2e/>.

³⁶ Uprchlíci v Calais jsou problémem celé Evropské unie, tvrdí Francie a Británie[online]. [cit. 2021-12-20]. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_sвета/uprchlici-v-calais-jsou-problem-cele-eu-tvrdi-britanie-a-francie-20150802.html

jinou možnost než uznat, že je situace nad jejich síly. Z tábora v Calais probíhaly každý den snahy stovek uprchlíků dostat se přes Lamanšský průliv do Anglie.

Každý den zde probíhali násilné útoky na kamiony a vlaky mířící přes moře. Obě země tedy reagovaly zpřísněním opatření na hranicích a nasazením armády. Další krok, které země podnikla, byla žádost o finanční podporu od EU. Následně se země EU začaly snažit o jednání s domovskými státy běženců. Proběhl summit ve Vallettě, na kterém se jednalo o program návratové politiky jako jedno z řešení evropské migrační krize.³⁷

3.4.2. Uprchlické tábory

Uprchlické tábory se vytvořily po celé Evropě. Ty největší a nejnebezpečnější se vytvořily ve Francii. Země sice měla s masami běženců velké zkušenosti, ale nyní se ocitla v opravdové krizi. Ikonou migrační krize se stal uprchlický tábor v Calais. Tábor v Calais vypadá jako malé město, sestavné z tisíců stanů, které jsou přivázané na sebe.

Tábor v Calais, kterému jeho obyvatelé přezdívali “Džungle“ vzniká hlavně kvůli obrovskému počtu migrantů mířících do Velké Británie. Lidé zde sice měli základní možnosti nákupu potravin, sociální zázemí ale i tak nelze pominout fakt, že lidem uvnitř tohoto tábora chyběly základní životní a hygienické potřeby.³⁸

³⁷ EU a její členské státy zvyšují činnost v oblasti migrace [online]. [cit. 2021-12-20]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-migration-policy/#work>

³⁸ Tábor v Calais se mění v menší město, mají obchody i kostely [online]. [cit. 2021-12-28]. Dostupné z: <https://eurozpravy.cz/zahranicni/eu/127572-uprchlicky-tabor-u-calais-se-meni-v-mesto-s-obchody-i-kostely>

Obrázek 3. Džungle v Calais na leteckých záběrech. V táboře jsou první obytné buňky. ³⁹

Mnozí uprchlíci z tábora v Calais se snažili dostat na nákladní auta, které směřují do Velké Británie. S těmito událostmi se pak pojí fyzické napadání řidičů kamionů. Mnoho uprchlíků se v kamionech bez vědomí řidiče také skryje, což při odhalení na hranicích znamená desetitisícové pokuty pro řidiče kamionu.⁴⁰

Nejvíce táborů s nejhroššími podmínkami pro migranty se nachází na africkém kontinentu. Lidé jsou v těchto oblastech prakticky odkázáni na charitativní pravidelné přiděly vody i potravin. V takových místech se také často zvyšuje kriminalita, která negativně ovlivňuje dění nejen uvnitř tábora, ale také v okolí městech. Proto jsou na těchto místech ohroženy životy nejen migrantů, ale také okolí míst, ve kterých se uprchlický tábor nachází.⁴¹

³⁹ Džungle v Calais na leteckých záběrech. V táboře jsou první obytné buňky. <https://zpravy.aktualne.cz/> [online]. [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/foto-dzungle-v-calais-na-leteckych-zaberech-v-tabore-jsou-pr/r~21277c2ebdd611e59045002590604f2e/r~880d07febdce11e593630025900fea04>.

⁴⁰ Kamiony v Calais bude chránit bezpečná zóna [online]. [cit. 2021-12-28]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1560522-kamiony-v-calais-bude-pred-migranty-chranit-bezpecna-zona>

⁴¹ Letecké záběry: Největší uprchlické tábory [online]. [cit. 2021-12-28]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-svet-letecke-zabery-takhle-vypada-nejvetsi-uprchlicky-tabor-na-svete-40379202>

3.5. Reakce EU na evropskou migrační vlnu

Z historie EU lze vypožorovat, že na přelomu století došlo i ke změně vnímání migrační politiky. V tomto ohledu lze na členských zemích Evropské unie upozorovat určité zvýšení integrace. Tento jev přerostl v migrační krizi, vyvrcholil v roce 2015, a vyvinul značný tlak na azylové a migrační politiky členských států EU.⁴²

Jedna z prvních reakcí Evropské unie přichází 23. dubna 2015. Reakcí je prohlášení Evropské rady, které pojednává o urychlených záchranných opatřeních ve Středozezemním moři. Podle kritiků však Evropská rada jen slovně podporovala, ale žádné kroky pro záchranu více lidí neprovedla.⁴³ Následně předkládá Evropská komise Evropský program pro migraci. Dokument ze 13. května 2015, který konečně konkrétně představil kroky pro rozřešení základních problémů krize. Dokument specifikuje hlavně záchranu životů na moři. Navrhuje sjednocení záchranných agentur, které ve Středozezemním moři pomáhají, dále zničení nelegálních převaděčských sítí a koordinováním přesídlovacích programů.⁴⁴

3.5.1. Azylový systém

Dle dříve zmíněné Ženevské úmluvy je azyl jedním ze základních lidských práv. V roce 2000 podle ní vznikl azylový systém CEAS, na kterém spolupracovali státy Evropské unie. Tento systém se pokouší zrychlit proces žádostí o azyl a také chrání uprchlíka na území státu. Tento systém má ale především poradní charakter, a proto většinou poskytuje zasaženým státům pouze oporu.⁴⁵ Další dokument, který je nutné zmínit, je Evropský pakt o přistěhovalcích, který byl přijat v roce 2008. Tento pakt pojednává o třech stěžejních pravidlech. Za prvé potlačení nelegální migrace. Za druhé posílení migrace legální cestou

⁴²Evropská rada jednala o situaci v oblasti migrace: 2015[online]. [cit. 2021-12-28]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-migration-policy/migration-timeline/>

⁴³ Zasedání Evropské unie o budoucnosti – stanovení cílů a postupů – prohlášení [online]. [cit. 2021-12-28]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/2016/10/27/diskuze-o-budoucnosti-eu-cesta-ke-stanovovani-priorit-a-cilu-unie/>

⁴⁴Evropský program pro migraci [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/homeaffairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/backgroundinformation/docs/communication_on_the_european_agenda_on_migration_cs.pdf s. 3,4.

⁴⁵ PÍTROVÁ, Lenka. Aktuální právní aspekty migrace. Praha: Leges, 2016. s. 59–62.

a za třetí podporu integrace uprchlíků do nové společnosti.⁴⁶ Evropský pakt o přistěhovalectví klade důraz hlavně na ochranu hranic, kvůli zabránění ilegální migraci. Jde hlavně o zodpovědnost hostitelských států, jak se k zabezpečení hranic postaví, a jak v případě nalezení ilegálních migrantů situaci vyřeší.

Dokument ale také poukazuje na vnější ochranu hranic Evropské unie, v případě přetížení určitého státu masivní vlnou uprchlíků se počítá s určitou solidaritou ostatních států Evropské unie.⁴⁷ Dále určuje povinnost přijmout každou žádost o azyl, pokud je žadatel z jakéhokoli důvodu pronásledován. Vzhledem k nedokonalostem v této smlouvě v ohledu přijímání žádostí, byla vytvořena Dublinská smlouva, která přímo vymezuje pravidla pro přijetí dané žádosti o azyl, a v konkrétní věci následně rozhodne.⁴⁸

3.5.2. Uprchlícké kvóty pro země EU

V lednu roku 2015 byl vytvořen systém, který měl ulevit nejvíce zasaženým státům od migrantů.⁴⁹ Tzv. relokační systém měl pomoci krizi rozmístěním migrantů po celé Evropské Unii dochází tedy k přesunu obrovského množství migrantů po Evropské Unii. Pro úplnost šlo o téměř 42 000 uprchlíků. Během dalších tří let mělo dojít k přesunu dalších 25 000 migrantů.

Česká republika měla podle relokačního systému mělo přijmout 1200 uprchlíků, během dalších tří let pak 400. Ministři vnitra všech zemí Evropské unie jednali o přijetí těchto kvót.

⁴⁶Stanovisko EU k paktu o migraci a azylu [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://migracnikonsorcium.cz/wp-content/uploads/2021/04/stanovisko-konsorcia-k-eu-paktu-o-migraci-a-azylu.pdf>

⁴⁷ KELLER, Jan. Evropské rozpory ve světle migrace. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2017. Sociologické aktuality, s. 15.

⁴⁸Reforma azylového systému Evropské unie [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/world/20180615STO05927/azylovy-system-eu-jak-reformovat-dublinske-narizeni-infografika>

⁴⁹ Evropská unie odhalila plán na nový azylový systém. [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/eu-odhalila-plan-na-novy-azylovy-system-kvoty-v-nem-nejsou-solidarita-ano-121103>

Všichni, kromě ministrů České republiky, Slovenské republiky, Maďarské republiky a Rumunské republiky hlasovali pro přijetí těchto kvót.⁵⁰

Vyjádření Evropské komise o stavu Evropské unie z 9. září 2015, znělo ve stylu vstřícnosti přijímání migrantů. Podle Evropské unie je potřeba zachovat jejich lidskou důstojnost a dodržovat právní postavení běženců. Vyjádření také upozornilo na špatnou situaci v domovských zemích migrantů, a také se pokoušelo vyřešit problém nedostatečné obrany hranic EU, a také nelegálních převádění běženců přes hranice.

Znovu, jako předchozí prohlášení, nenavrhuje ani neuvádí konkrétní řešení.⁵¹ Ve vyjádření také padl návrh na trvalý relokační mechanismus. Ten ale neřeší migrační krizi jako takovou, pouze rozloží velké množství běženců a žadatelů o azyl státy Evropské unie. Podle zkušeností, které máme ale nemusí být přínosem ani v tomto aspektu krize.⁵²

3.5.3. Otázka bezpečnosti Evropy

Významně diskutovanou problematikou byla otázka bezpečnosti v Evropě. Se stoupajícím počtem ilegálních migrantů souběžně rostl počet teroristických útoků. Začátkem roku 2015 došlo k teroristickému útoku v Paříži. Konkrétně šlo o redakci časopisu Charlie Hebdo, kde se v jednom jejich čísle objevuje žertovná karikatura, kde je vyobrazen Alláh.⁵³ V únoru 2015 se při debatě o svobodě a demokracii odpálil v Kodani islámský aktivista. Dále ke konci roku 2015 se opět stává cílem terorismu Paříž, tentokrát noční klub Bataclan. Ke všem těmto útokům se postupně přihlásila teroristická organizace Islámský stát.⁵⁴

⁵⁰ KELLER, Jan. Evropské rozpory ve světle migrace. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2017. Sociologické aktuality. s. 31.

⁵¹ KELLER, Jan. Evropské rozpory ve světle migrace. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2017. Sociologické aktuality. s. 33.

⁵² PÍTROVÁ, Lenka. Aktuální právní aspekty migrace. Praha: Leges, 2016. s. 49.

⁵³ Dvacet let teroru v Evropě: za útoky nestáli jen islamističtí fanatici[online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/staty-eu/20-let-teroru-v-evrope-20201103.html>

⁵⁴ K útokům v Paříži se hlásí Islámský stát[online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/zahranicni/k-utokum-v-parizi-se-hlasi-islamsky-stat-hollande-je-to-valka-1245752>

Islámský stát není třeba dlouze představovat. Jedná se velmi radikální směr Islámu, který se staví za násilné vyložení sunnitského Islámu. Patří sem také násilné vyhlazování lidí, kteří Islám odmítají přijmout a islámské právo Šaría. Tato ideologie se hlavně praktikuje ve svaté válce – džihádu.⁵⁵

Ozbrojená skupina, která nese název Islámský stát vznikla jako odtržená část od organizace Al Káida na území Iráku. Islámský stát nabývá na významu hlavně při občanské válce v Sýrii a přihlásil se také k četným teroristickým úrokům v Evropě.⁵⁶ Zmíněné teroristické útoky šly pochopitelně ruku v ruce s migračními vlnami do Evropy, a proto jsou nedílnou příčinou migrační krize. V souvislosti s občanskou válkou na Blízkém východě se začal řešit problém zahraničních bojovníků. Tito bojovníci, příslušníci muslimské komunity, odcházeli z Evropy bojovat za svou zem. Otázka se ale týkala jejich návratu, protože v rodné zemi hrozila jejich radikalizace a jejich návrat zkrátka představoval bezpečnostní riziko. I z těchto důvodů členské státy tyto bojovníky po návratu trestně stíhaly.⁵⁷

3.5.4. Vnitropolitické systémy

Narůstající terorismus v Evropě měl samozřejmě tíživý dopad na vnitropolitické systémy jednotlivých členských států Evropské unie. Série teroristických útoků ve Francii vedla k vyhlášení výjimečného stavu. Do Paříže se dostavila francouzská armáda, kde dohlížela na pořádek, proběhly četné výslechy podezřelých a také domovní prohlídky, kterými vláda dokazovala, že své sliby v boji proti terorismu dodrží. Francouzská vláda tak podpořila proces stavu pohotovosti, čímž navýšila svou popularitu a důvěru ve svou instituci.⁵⁸

Další otázkou, kterou se začaly členské státy zabývat, byl ekonomický a kulturní dopad migrační krize. V ekonomice se objevují názory, že migrační krize nemá pozitivní vliv na

⁵⁵ CABADA, Ladislav a Michal KUBÁT. Úvod do studia politické vědy. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. s. 161.

⁵⁶ Islámský stát: Aktéři konfliktu, jejich participace, motivy a cílů [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/bezpecnostni-prostredi/islamsky-stat-akteri-konfliktu-jejich-participace-motivy-a-cile>

⁵⁷ Islámský stát je hrozba pro Česko, věří většina lidí [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/domaci/islamsky-stat-je-hrozba-pro-cesko-veri-vetsina-lidi-1273672>

⁵⁸ BAUMAN, Zygmunt. Cizinci před branami. Přeložila Zuzana GABAJOVÁ. V Olomouci: Broken Books, 2017. s. 26.

HDP na obyvatele. Veřejnost totiž nabývá dojmu, že kvůli běžencům dojde na zlevnění pracovní síly a úbytek pracovních pozic. Kvůli těmto zprávám vznikali otázky, zda nebude docházet k rasovým či etnickým předsudkům.⁵⁹

Otázka řešení migrační krize se stala volebním tématem všech zemí Evropské unie. Okamžitý nárůst voličů okamžitě zaznamenaly konzervativní a pravicové strany. Dále se vytvořily organizace, které nesou známky nacionalismu, xenofobie nebo rasismu vůči příchozím migrantům. V Dánsku vzrostla popularita pravicového bloku a v Polsku, kde pravicová strana Práva a spravedlnosti vedla předvolební průzkumy. Obrovského přílivu běženců do Německa zneužila také pravicová strana AfD.

Její kritika směřovala na zahraniční politiku kancléřky Merkelové, která dovolila příchod statisíců uprchlíků do země. Angela Merkelová nakonec sama uznala pokles popularity její vlády, i přesto nerezignovala a prosazovala fakt, že jednoduše nelze tuto krizi vyřešit v tak krátkém čase.⁶⁰

Viktor Orbán, předseda maďarské vlády přistoupil k migrační krizi více než radikálně. Jeho výroky o posílení pohraniční stráže, stavby proti uprchlického plotu a tvrdé potírání ilegální migrace se v Maďarsku těšili oblibě.

Podle jeho slov pouze ochraňuje maďarský lid a jejich svobodu. Výše uvedené strany tedy využili krize jako politické příležitosti. Všechny zmiňované strany si tedy na krizi polepšily a získali nové voliče.⁶¹

Tyto strany nebo uskupení dále upozorňovali na celkovou nepřipravenost států Evropské unie na tak masivní vlnu migrantů.

⁵⁹ Attitudes towards Immigrants and the Impact of Migration in European Countries [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006 [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/41132260> s. 67.

⁶⁰ Skromná, pracovitá, ale i nekompromisní. Kancléřka Merkelová odchází [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://a2larm.cz/2021/12/skromna-pracovita-ale-i-nekompromisni-v-politickych-soubojich-kanclerka-merkelova-odchazi/>

⁶¹ Uprchlická krize? Je to německý, ne evropský problém, tvrdí Orbán [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/zahranicni/uprchlicka-krize-je-to-nemecky-ne-evropsky-problem-tvrdi-orban-1224084>

Řeč je hlavně o nedostatečné vybavenosti azylových center, která jednoduše tak velký počet lidí nezvládnou, dále byl projeven strach o kulturní a náboženské hodnoty, a také ekonomické dopady, které by po přijetí migrantů nastali. Těmito výroky si pravicové strany zajistili veliký nárůst popularity.⁶²

Dopady migrační krize by tedy byli drtivé. Přijetí kvót podle Evropské unie by se projevilo ve všech aspektech normálního života běžných občanů. Z tohoto důvodu mohli občané vyjádřit svou nespokojenost s dosavadním přístupem k migrační krizi skrz volby. Začala se vytvářet nová podoba migrační politiky, která reagovala na aktuální krizi.

3.6. Vývoj do roku 2020

Po zdaleka největší migrační vlně do Evropy se zdálo, že se příliv migrantů bude postupně snižovat. Opak byl ale pravdou, a proto Německo od 1. ledna 2016 konečně zpřísnilo prověřování žadatelů o azyl. Speciálně se jednalo o žadatele ze Sýrie, Iráku a Eritreje. Pro žadatele z těchto zemí platily do té doby podmínky zjednodušeného řízení. K tomuto rozhodnutí přispěly také sexuální útoky, které se na začátku roku 2016 udály v celé Evropě, a za kterými nepochybně stáli žadatelé o azyl, kteří do Evropy přišli v roce 2015. Počátkem roku 2017, vydala Libye prohlášení, že nehodlá s Evropskou Unií spolupracovat na zastavení další migrační vlny.⁶³

Kvůli nespolupráci v rámci programu přerozdělování uprchlíků v Evropské Unii podle kvót ze 6. prosince 2017 podala Evropská komise žalobu proti České republice, Maďarsku a Polsku. Měla za to, že tyto země řádně nespolupracují a nepřijímají uprchlíky dle dohody.

⁶² Migrační krize v Evropě a její politické dopady[online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20170629STO78631/migracni-krize-v-evrope>

⁶³ Libyjci odmítají zastavit tisíce migrantů mířících do Evropy. Je to Váš problém, vzkazují Evropě [online]. [cit. 2022-01-18]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/libyjci-nechteji-zastavit-tisice-migrantu-mirici-do-italie-j/r~615fd454e6c611e694440025900fea04/>.

Nemýlila se, například Česká republika přijala ke dni žaloby 12 osob.⁶⁴ V roce 2017 obdrželo občanství Evropské unie přes 825 000 imigrantů, přičemž žádostí bylo přes milion. Co se týče země původu, tak převážně migranti proudili z Maroka, Turecka, Libye a Pákistánu.⁶⁵

Dle Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky přišlo od ledna do září 2019 jen do Řecka okolo 26 770 uprchlíků, z toho asi 22 000 přes moře. Jen do Španělska imigrovalo za těchto 9 měsíců přes 15 000 migrantů, a do Itálie doplulo přes 5 000 migrantů. Na výše uvedených číslech lze vidět, že i po čtyřech letech migrační krize zdaleka neutichla.⁶⁶

V lednu 2020 se začala rapidně zhoršovat situace v řeckých ostrovech. V dubnu 2020 žilo v Řecku přes 60 000 migrantů. Situace na ostrovech byla tristní, například na ostrově Lesbos v táboře Moria žilo přes 19 000 uprchlíků, přitom byla jeho kapacita plánována na 3 000 osob.⁶⁷

V dubnu také začala záchranná akce pro děti, které přešly přes hranice bez doprovodu. Děti byly přijaty hlavně do Německa, kam přicestovalo okolo tří set dětí, Lucemburska, kde našlo azyl přes 50 dětí. Česká republika se přihlásila ke přijmutí 40 dětí bez doprovodu, avšak ministr vnitra Jan Hamáček nakonec dohodu zrušil, kvůli nejasné domluvě s Řeckem, především kvůli nedodání konkrétního seznamu osob.⁶⁸

⁶⁴ Brusel přešel do ofenzivy: Odmítáte migranty? Hrozí vám soud. Výhrady má i k Česku [online]. [cit. 2022-01-18] Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20200608151218/https://www.info.cz/svet/brusel-presel-do-ofenzivy-odmitate-migranty-hrozi-vam-soud-vyhrady-ma-i-k-cesku-9652.html>.

⁶⁵ Acquisition of citizenship statistics. [online]. [cit. 2022-01-18] Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=Acquisition_of_citizenship_statistics.

⁶⁶ Migrace do Řecka se stupňuje, země se stává vstupní branou do Evropy [online]. [cit. 2022-01-18] <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/clanek/migrace-do-recka-se-stupnuje-zeme-se-stava-vstupni-branou-do-evropy-40293498>

⁶⁷ V táboře na řeckém ostrově Chios se vzbourili migranti [online]. [cit. 2022-01-22] Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/clanek/v-tabore-na-reckem-ostrove-chios-se-vzbourili-migranti>.

⁶⁸ Německo přijme 243 dětí z řeckých táborů, oznámil Seehofer. [online]. [cit. 2022-01-22] Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/recko-uprchlicky-tabor-deti-migrace-nemecko-prijme-243-nemocnych.A200610_193912_zahranicni_chtl.

3.6.1. Záchrané akce pro uprchlíky

Organizace Maydayterraneo, jejímž mluvčím je Daniel Rivas, je dobročinná organizace, která pořádá záchrané akce pro potápějící se lodě s uprchlíky ve Středozezemním moři. Daniel Rivas je zastáncem názoru, že když umírají nevinní lidé, tak jdou zákony stranou. I z tohoto důvodu požádal o finanční pomoc baskickou vládu, která mu poskytla 400 tisíc eur na renovaci záchrané lodi, která by měla být schopna pojmout až 200 uprchlíků v ohrožení života. Program umožnila hlavně španělská vláda, a proto loď vyplula pod španělskou vlajkou. Problém se však objevuje ve chvíli, kdy má loď na palubě uprchlíky.⁶⁹

Nevládní organizace často porušují zákony daných zemí, kam zachráněné běžence vozí. Jedna z prvních zemí, které došla v této otázce trpělivost, byla Itálie. Nakázala všem nevládním organizacím odkrýt finanční zdroje na záchranu uprchlíků, zakázala jim přístup do lybijských vod a přikázala všem plavidlům povinně se hlásit na určité frekvenci místní pobřežní hlídce. Navíc italský ministr vnitra Marco Minniti navrhl smlouvu s Lybií proti cílenému pašování lidí. Libyjská národní jednota se navíc pokouší kontrolovat hranice se Súdánem, Čadem a Nigerem z důvodu zmírnění náporu na italské hranice.

Itálie na oplátku opravuje lybijské pobřežní hlídce plavidla.⁷⁰ Nejenom Italové a Španělé se snaží situaci ve Středozezemním moři pomáhat. Německá organizace Sea Eye zachránila z vod Středozezemního moře za 24 hodin přes 400 uprchlíků. Jejich snaha je ale oprávněná, protože se odhaduje, že od roku 2014 utonulo ve Středozezemním moři příčinou převaděčství přes 20 tisíc lidí. Organizace Sea Eye nyní operuje v lybijských vodách, kde vyhledává přeplněné lodě, kterým by byla schopna pomoci.⁷¹

Ne všichni však sdílí názor, že dobročinné organizace konají dobro. Například italský senátor Matteo Salvini byl zbaven poslanecké imunity za to, že v roce 2018 nepovolil

⁶⁹ Uprchlíky ve Středozezemním moři zachraňuje nová loď, a to ilegálně. [online]. [cit. 2022-01-22] Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/uprchliky-ve-stredozemnim-mori-bude-zachranovat-nova-lod-a-i-ilegalne-7590592>.

⁷⁰ Z moře zpět do Libye. Itálie zpřísňuje pravidla pro nevládní organizace zachraňující migranty. [online]. [cit. 2022-01-22] Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/z-more-zpet-do-libye-italie-zprisnuje-pravidla-pro-nevladni-organizace-6514533>.

⁷¹ Zpověď z lodi, která zachraňuje uprchlíky: Je to tak zlé, že riskují i své děti [online]. [cit. 2022-01-22] Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zpoved-z-lodi-ktera-zachranuje-uprchliky-je-to-tak-zle-ze-riskuji-i-sve-deti-155791>.

vylodění několika stovek migrantů organizace Open Arms. Po několika pokusech této organizace o vylodění nakázal okamžitou vojenskou akci proti této aktivitě. Nyní ho italská prokuratura obvinila z nelegálního zadržování osob, za což mu hrozí až 15 let vězení.

Sám Salvini je na své rozhodnutí hrdý, protože je názoru, že Itálii i celou Evropskou Unii ubránil před nelegálním přechodem hranic. Není určitě sám, kdo tento názor zastává. 12. února 2019 se podobně rozhodli italští senátoři, kteří odmítli okamžité vylodění 130 migrantů v přístavu v Katánii.⁷²

⁷² Jsem hrdý, že jsem bránil Itálii. Salvini přišel o imunitu a může být souzen za bránění vylodění migrantů. [online]. [cit. 2022-01-22] Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SbF5L/jsem-hrdy-ze-jsem-branil-italii-salvini-prisel-o-imunitu-muze-byt-souzen-za-braneni-vylodeni-migrantu>.

4. Praktická část

Jako námět pro praktickou část bakalářské práce bylo vybráno dotazníkové šetření, které bylo rozděleno na 2 části. První část je věnována tématu pocitu ohroženosti obyvatel Evropské unie migrací, jak obyvatelé Evropské unie danou migrační krizí vnímají, a jak by případně problémy spojené s migrační krizí řešili. Ve druhé části bylo položeno několik otevřených otázek dvěma dobročinným neziskovým organizacím, které se zabývají pomoci uprchlíkům z Blízkého východu.

Otázky v první části byly zvoleny převážně uzavřené, aby bylo docíleno efektivnějšího vyhodnocení odpovědí, ale v některých otázkách byl nechán prostor pro otevřený názor respondenta, z důvodu zjištění jejich názorů na určité problémy.

Respondenti byli z převážné většiny získáni pomocí sociálních sítí. S některými z nich bylo již v minulosti spolupracováno při rozhovorech o migračních teoriích v seminárních pracích. Díky tomuto snažení bylo osloveno 66 respondentů z členských zemí Evropské unie, kteří pomohli naplnit dostačující rozsah k uskutečnění objektivních výsledků dotazníkového šetření.

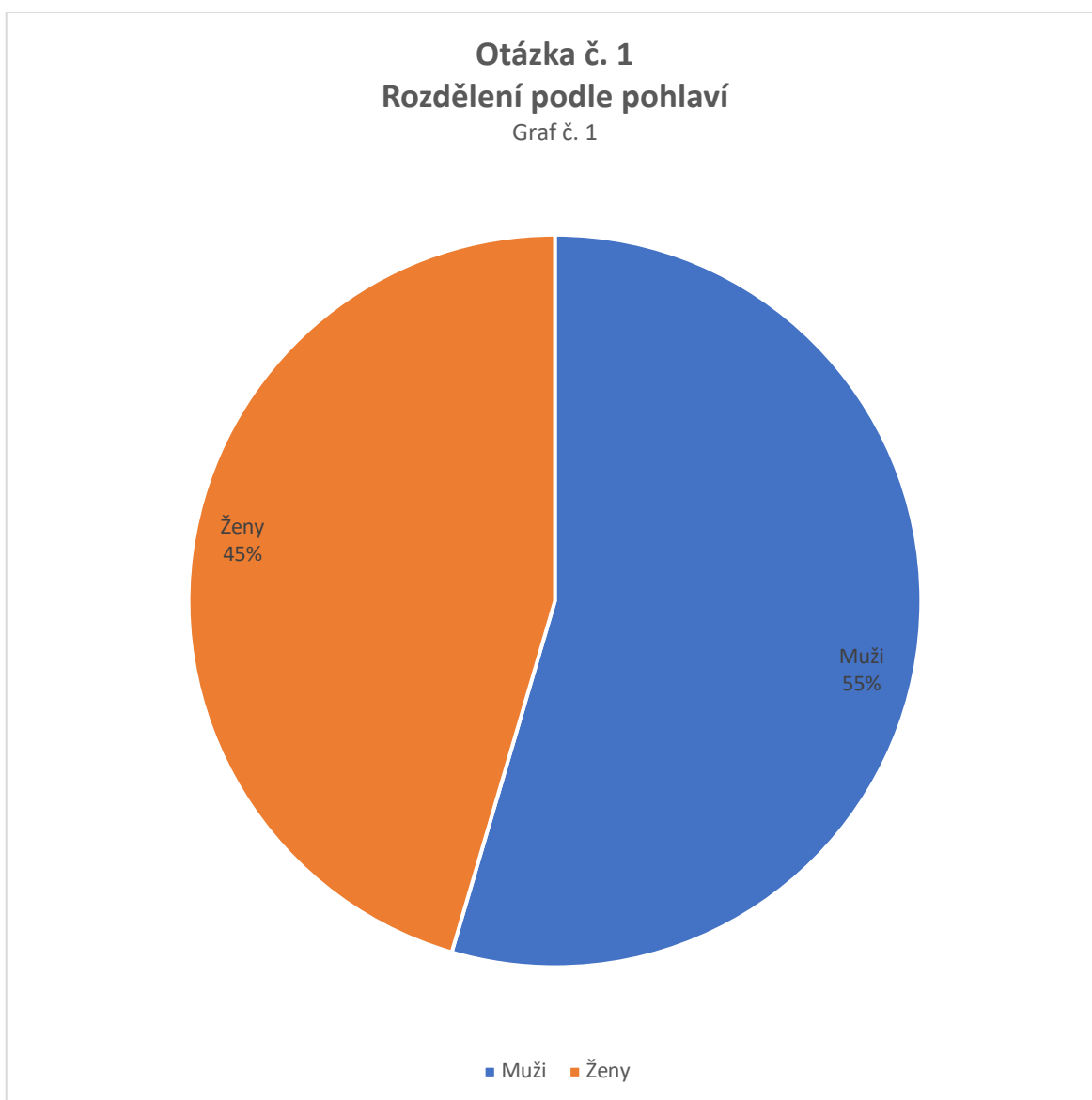
K vytvoření dotazníku, a také k jeho rozeslání byla použita stránka [Survio.com](https://www.surveymonkey.com), kde byl vytvořen dotazník o 11 otázkách. Nejdříve byly zjišťovány základní údaje o respondentovi (země původu, věk, pohlaví). V další části byl respondent obeznámen s danou problematikou, a postupně se tak bylo možné přiblížit k jeho pocitům a postojům k dané situaci. V poslední části dotazníku byla respondentům dána možnost vyjádřit svůj názor, a navrhnout konkrétní řešení dané problematiky.

Ve druhé části byly kontaktovány dvě dobročinné organizace, kterým byly položeny tři otevřené otázky. Byla oslovena organizace Člověk v tísni, která se problematikou migrace dlouhodobě zabývá, a organizaci Amnesty International, která má jako nezisková organizace dlouhodobou tradici a zabývá se nejen pomocí migrantům, ale také porušování lidských práv a svobod ve světě. První otázka zjišťovala, z jakého důvodu neziskové organizace uprchlíkům pomáhají, druhá, jakým způsobem konkrétně pomáhají a třetí, zda a jestli vůbec

neziskové organizace obhajují, že při záchraně uprchlíků zatěžují azylové systémy daných států.

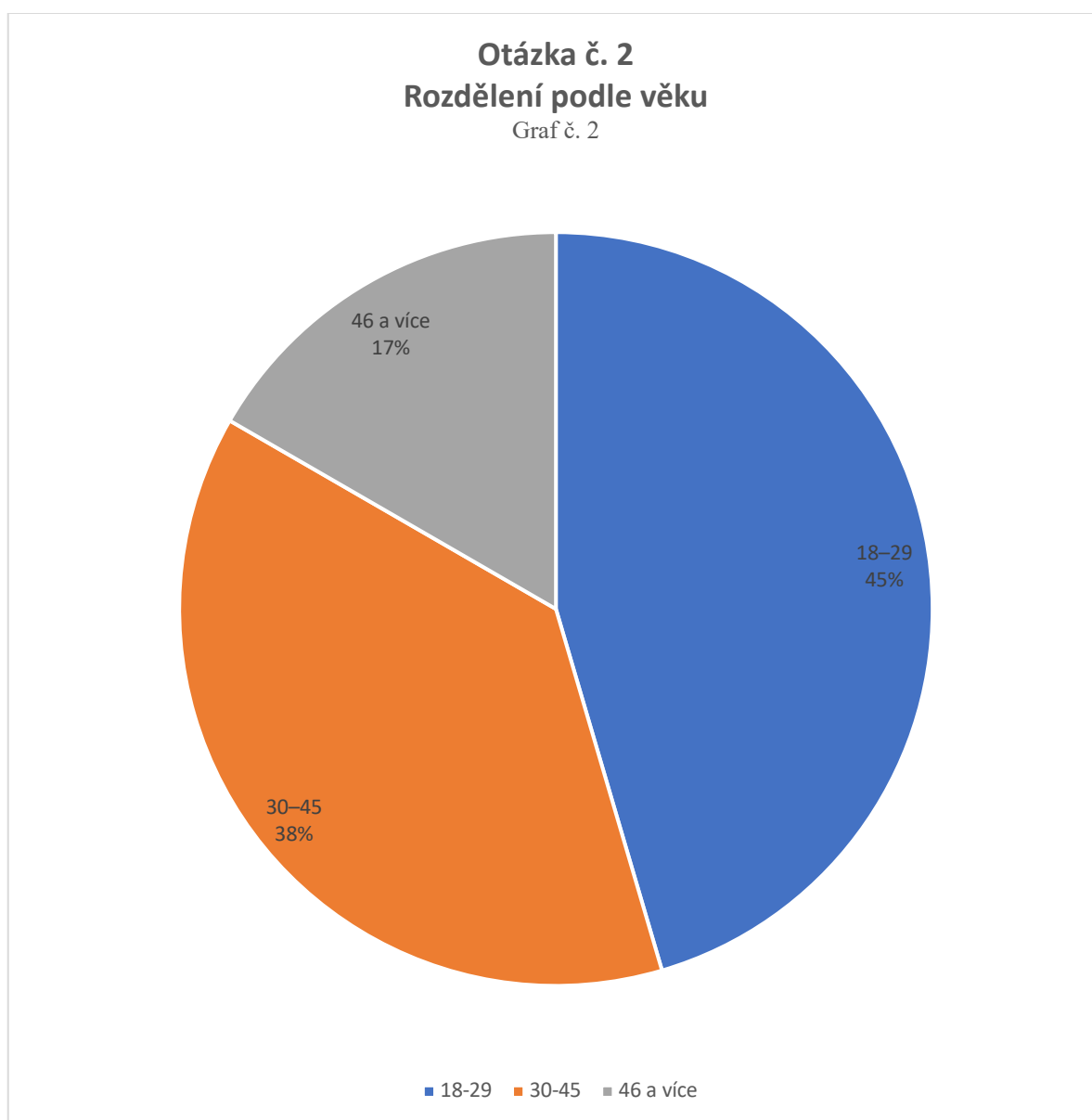
4.1. Struktura respondentů

Při oslovení spolupracujících respondentů proběhla snaha co největší genderovou i věkovou rovnováhu. Jak je možné vidět z grafu, v zastoupení je 36 mužů a 30 žen. Procentuálně se tedy podařilo dosáhnout téměř rovnováhy pohlaví dotazovaných.

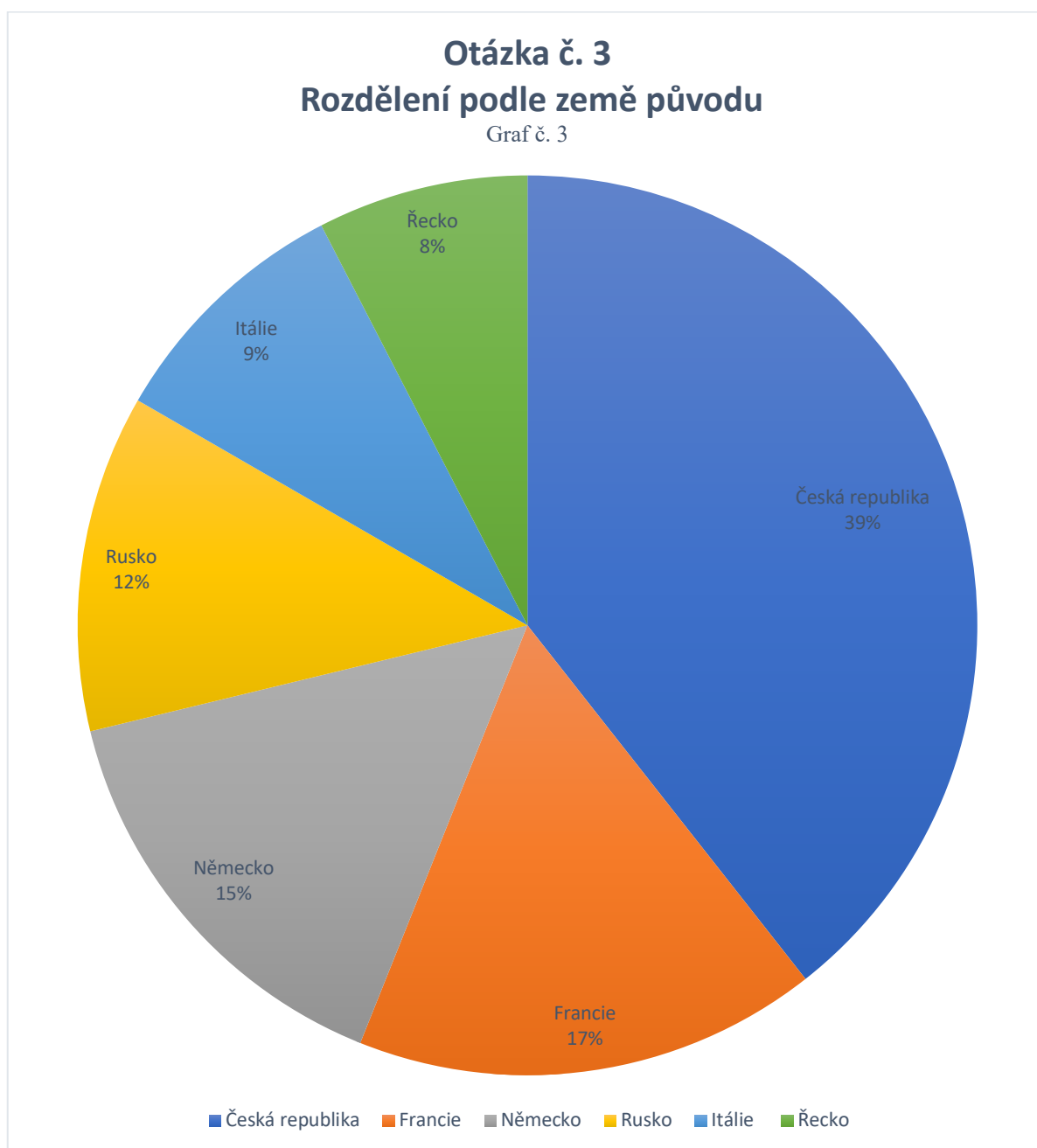
Obrázek 1 Rozdělení podle pohlaví

Další položka, která je ve výzkumu rozhodná je věk respondentů. Byl kladen důraz na pokrytí všechny věkové kategorie (všech zástupců věkových skupin), ale vzhledem k tomu, že dotazník byl vyplňován na internetu, a respondenti byli oslovováni primárně prostřednictvím sociální sítě, se nepodařilo získat mnoho lidí staršího věku. První hranici byla stanoveno na 18–29 let, druhá na 30–45 let a poslední na 46 a více. Na grafu níže lze sledovat věkové zastoupení respondentů. Nejvíce respondentů je ve věku 18–29 let, a to 30. V kategorii 30–45 odpovědělo na dotazník 25 osob. V nejstarší kategorii 46 let a více odpovídalo na otázky 11 respondentů. Věková rozmanitost je tedy znatelná, proto se podaří zmapovat odpovědi napříč generacemi.

Obrázek 2 Rozdělení podle věku

Poslední otázka ohledně respondentů se týkala země jejich původu. Díky předchozím seminárním pracím se podařilo oslovit několik lidí, kteří pochází právě z prostředí Blízkého východu, nebo Turecka a v současné době žijí v Německu. Ti poskytli kontakt na ženu, která žije nedaleko Calais, a která se dostává do kontaktu s migranty prakticky denně. V grafu níže je zobrazeno rozložení respondentů podle země původu. Samozřejmě zde převládá Česká republika, zajímavé je ale, že se do výzkumu podařilo získat i 11 respondentů z Francie a 10 z Německa, kteří jsou bez pochyby v každodenním kontaktu s uprchlíky.

Obrázek 3 Rozdělení podle země původu

4.2. Vyhodnocení stěžejní části dotazníkového šetření

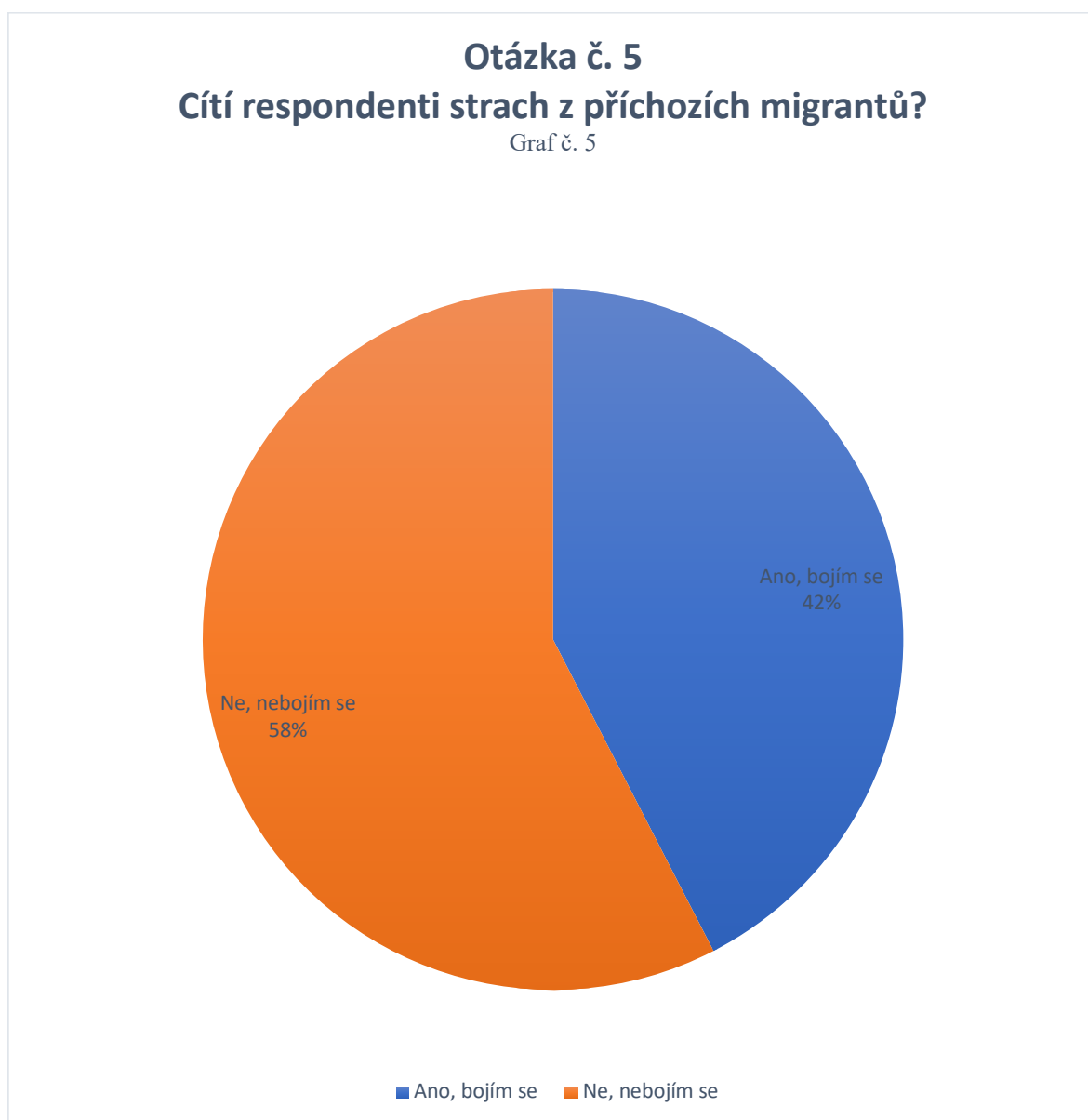
V rámci hodnocení hlavní části dotazníkového šetření byla věnována pozornost hlavně zjištění pocitů a názorů respondentů ohledně migrantů.

První otázka směřovala na základní věc celého šetření, a to zda je respondent pro nebo proti přijímat uprchlíky ze Středního východu do EU. 31 z dotazovaných odpovědělo, že jsou proti přijímání uprchlíků, 24 by uprchlíky přijalo. Zbytek, tedy 11 dotazovaných si nepřálo na tuto otázku odpovědět.

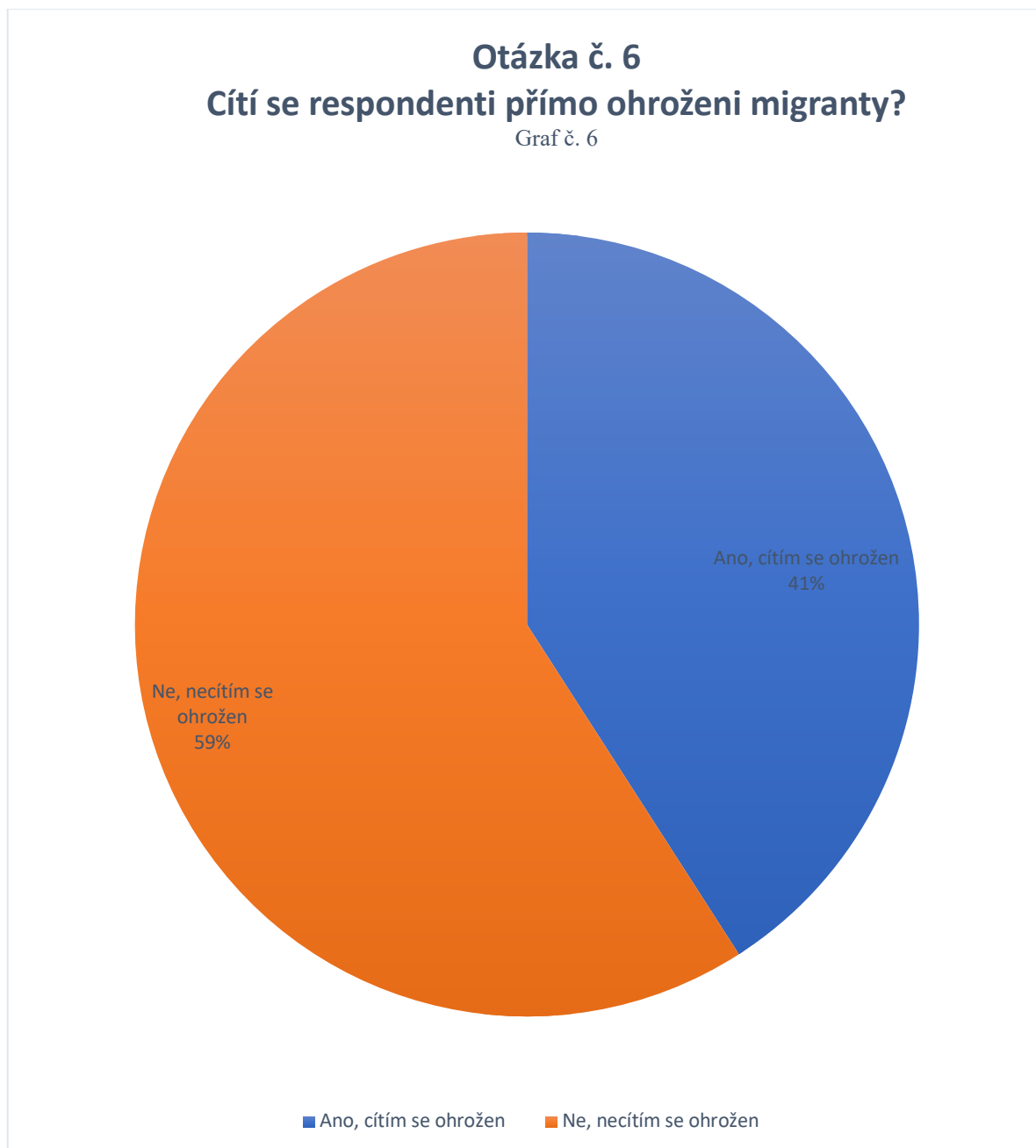
Obrázek 4 Jsou respondenti pro nebo proti přijímání uprchlíků?

Další otázka směřovala přímo na pocity respondenta z migrantů. Bylo potřeba zjistit, zda má respondent z příchozích migrantů strach. Tato otázka je částečně zavádějící, kvůli převaze respondentů z České republiky, kteří mezi imigranty nežijí, a tudíž s nimi nejsou v každodenním kontaktu. Zajímavé ale je, že pokud pomineme dotazované z České republiky, tak 20 z 28 respondentů z ostatních zemí přiznalo, že z migrantů strach mají.

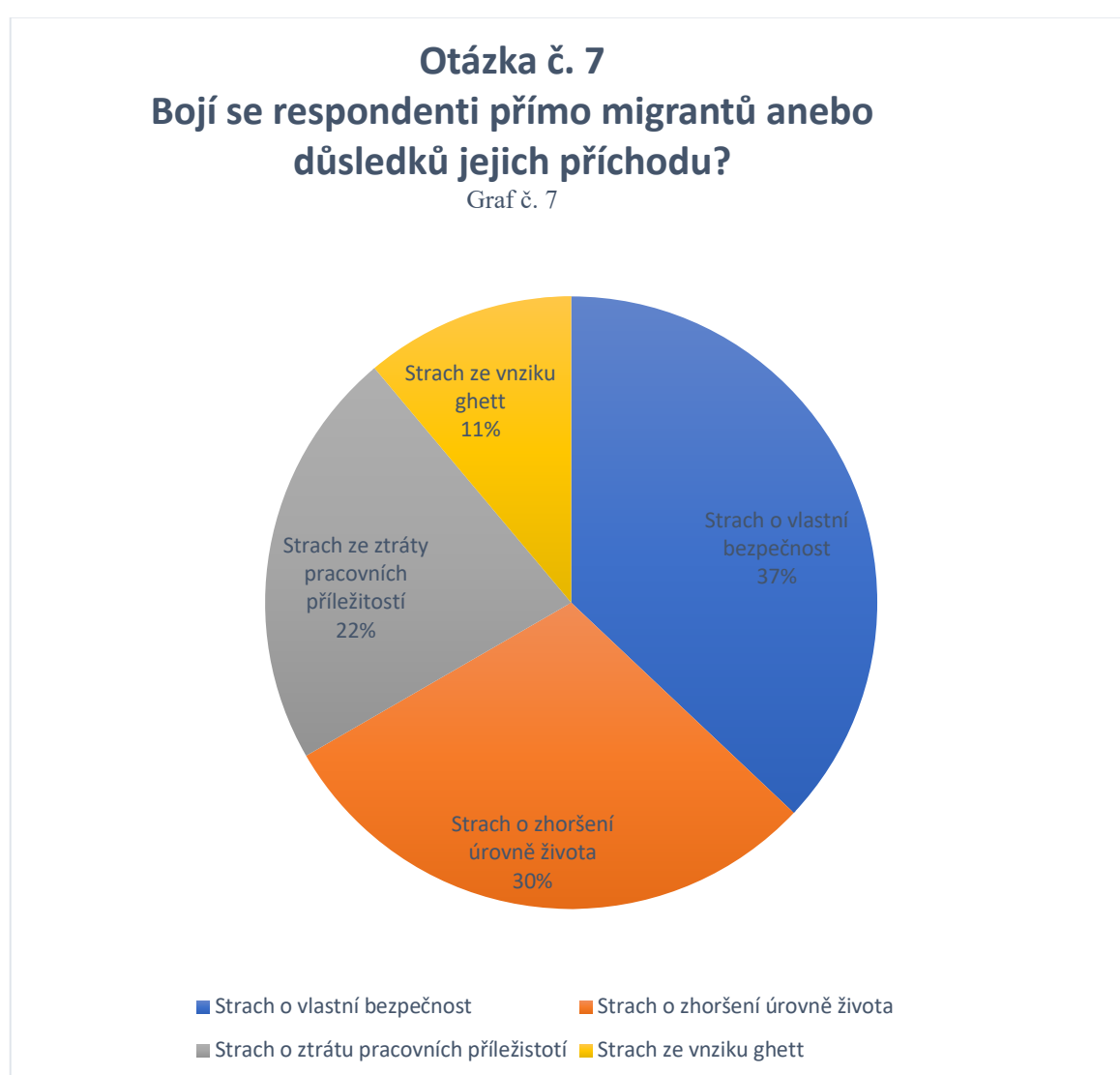
Obrázek 5 Cítí respondenti strach z příchozích migrantů?

Třetí otázka přímo navazovala na předchozí a měla za úkol zjistit, zda se respondent cítí být přímo ohrožen migranty. Zde se opět projevuje převaha respondentů pocházejících z České republiky, ale opět je možné uvést, že pokud vynecháme občany ČR, tak 19 ze 30 respondentů odpovědělo, že se cítí být přímo ohroženi migranty.

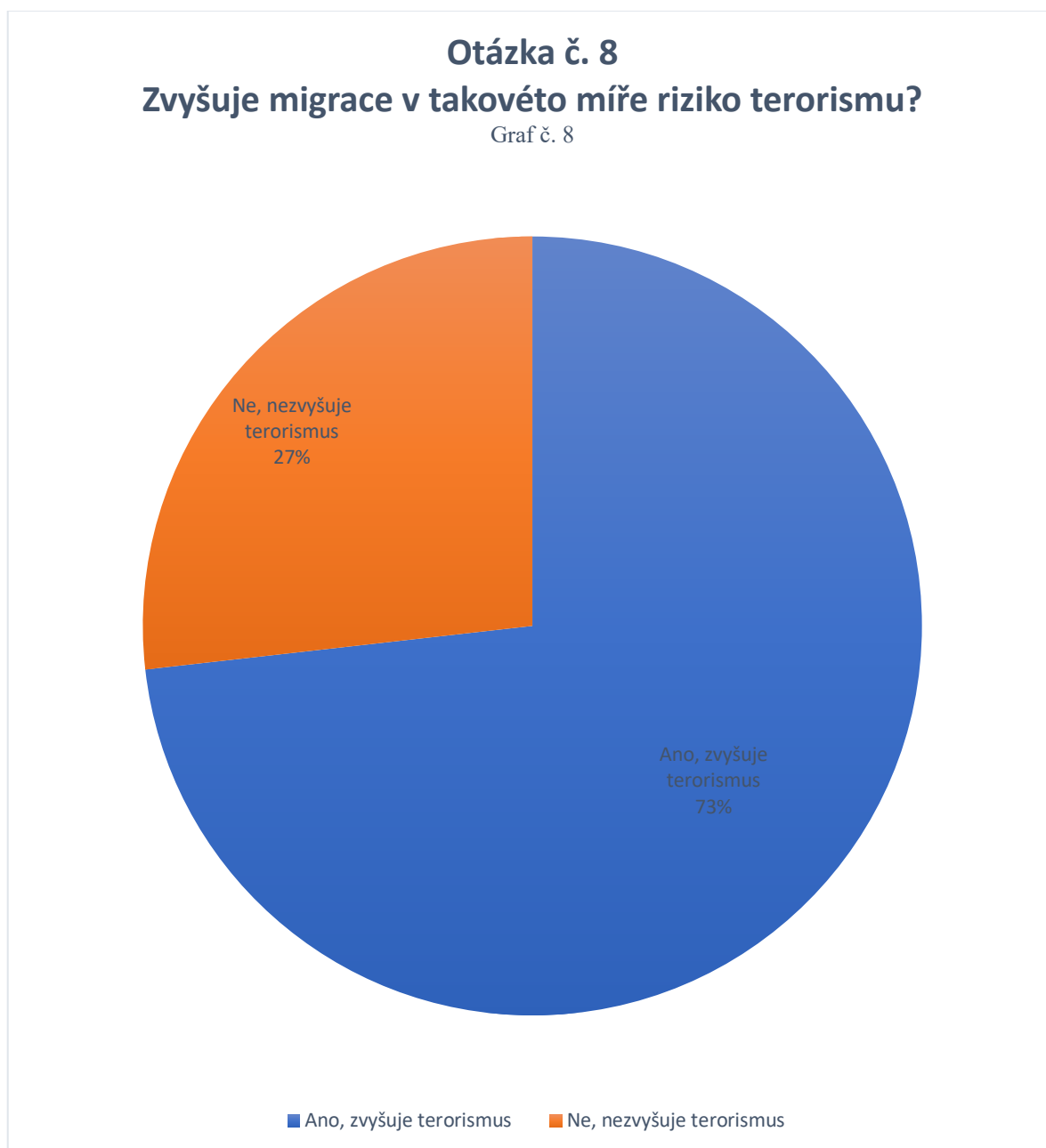
Obrázek 6 Cítí se respondenti přímo ohroženi migranty?

Pokud odpověď zněla ano, navazovala na ni otázka, která měla předchozí odpověď respondenta konkretizovat. Sedmá otázka měla upřesnit, zda se respondenti bojí přímo migrantů, nebo se bojí důsledků jejich přítomnosti, tzn.: snížení životní úrovně, zvýšení nezaměstnanosti, zhoršení ekonomické situace atd. Odpověď ANO byla v předchozí otázce zaznamenána 27x. Nyní na grafu vidíme, čeho se respondenti nejvíce obávají. Nejvíce převládá strach o bezpečnost, kterou řeší 10 respondentů, a ten je vzhledem k událostem logický. Následuje bázeň ze zhoršení úrovně života, strach o pracovní příležitosti a strach ze vzniku ghett.

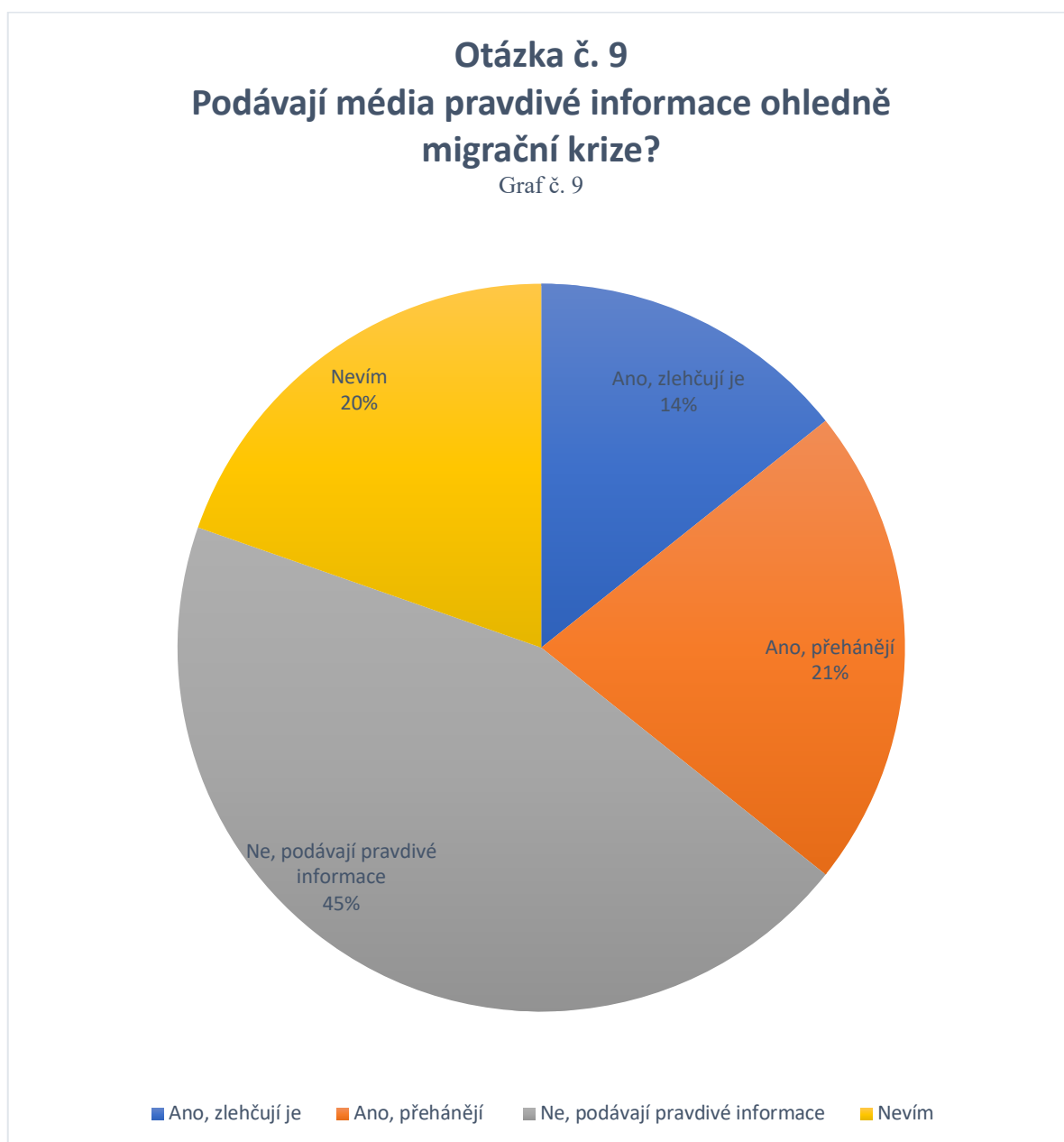
Obrázek 7 Bojí se respondenti přímo migrantů anebo důsledků jejich příchodu?

Osmá otázka směřovala na riziko terorismu. Měla za úkol zjistit, jestli si respondent myslí, že migrace jako taková, zvyšuje riziko terorismu. Tato otázka dopadla jednoznačně, vzhledem k nedávným útokům ve Francii, Německu a severní Evropě se 41 respondentů shodlo, že migrace v takovéto míře riziko terorismu zvyšuje.

Obrázek 8 Zvyšuje migrace v takovéto míře riziko terorismu?

Poslední uzavřená otázka měla objasnit, zda si respondent myslí, že média jeho státu určitým způsobem zkreslují situaci ohledně migrační krize. Tato otázka se může z určitého pohledu jevit jako zaujatá, ale pomůže dokonale zmapovat názory respondentů na tuto problematiku. Z grafu jednoznačně vyplývá, že si většina dotazovaných myslí, že média podávají pravdivé informace, 12 z dotazovaných zastává názor, že média situaci záměrně zlehčují, a 8 respondentů na druhou stranu uvádí, že média přehánějí. 11 respondentů nemá na tuto problematiku jasný názor, který by chtěli prezentovat.

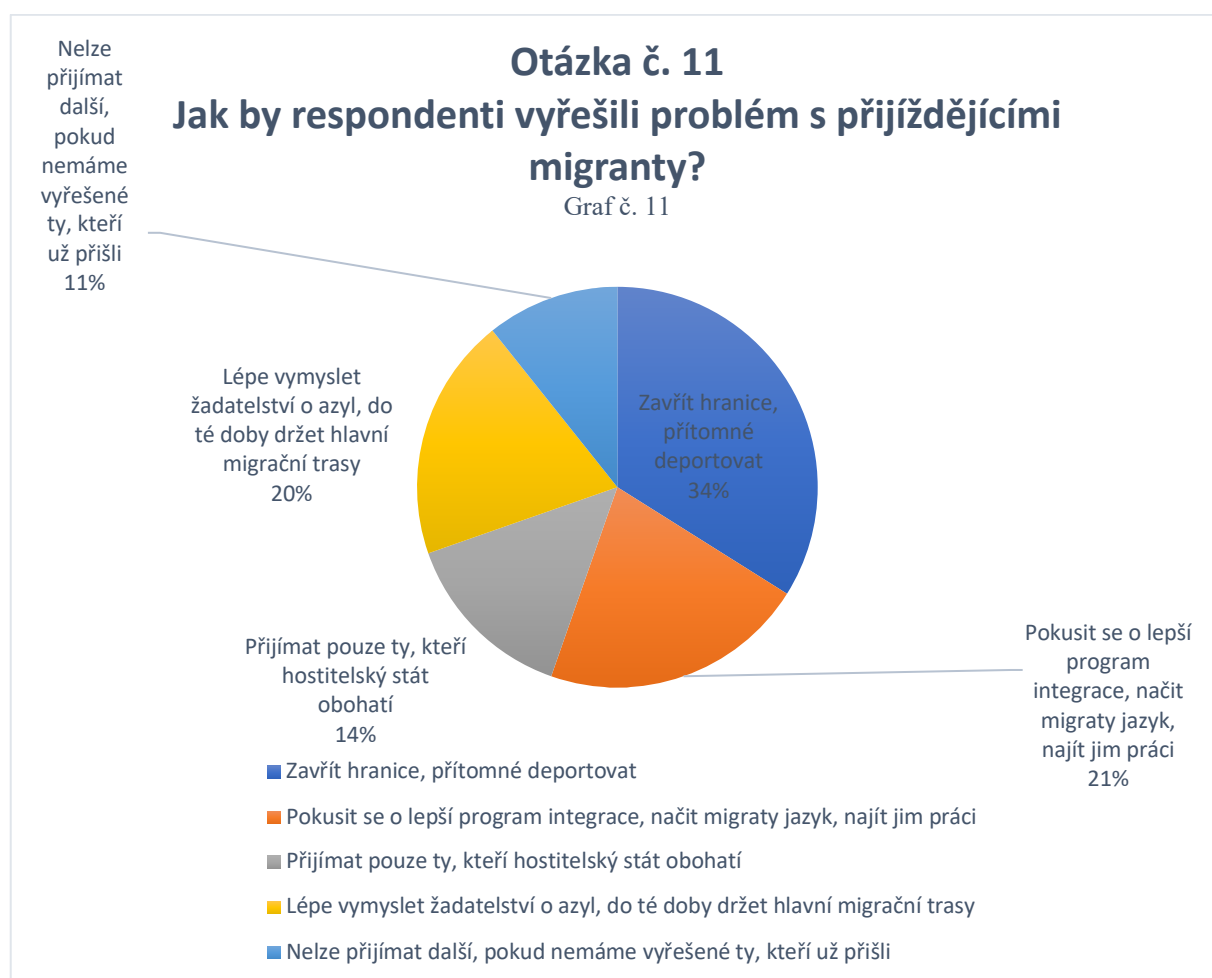
Obrázek 9 Podávají média pravdivé informace ohledně migrační krize?

V závěrečné části byla respondentům dána možnost podrobněji se rozepsat v posledních třech otázkách. Desátá otázka zjišťovala, zda mají respondenti přímý kontakt s migranty ve svém okolí, a jaká je jejich vlastní zkušenost s jejich integrací do místní společnosti. Odpovědi v podstatě oscillovaly kolem 4 stejných názorů. Logicky je zde nejzajímavější názor respondentů žijících mimo Českou republiku. 25 odpovídajících potvrdilo, že migranti mají problém s integrací, nejsou ochotni učit se místní jazyk, nechtějí ani pracovat a vytvářejí si vlastní ghetta, ve kterých mluví svým jazykem a udržují své zvyky. Několikrát se zde objevila odpověď, že v ghettech je velice špatná hygienická i bezpečnostní situace. Na druhou stranu je velmi zajímavé a optimistické stanovisko 5 respondentů z Německa, kteří uvedli, že migranti s nimi chodí na vysokou školu, a mají velký zájem se do společnosti integrovat.

Obrázek 10 Dostávají se respondenti migranti z Blízkého východu do kontaktu a jaký na ně mají názor ohledně integrace do společnosti?

Poslední, závěrečná otázka zjišťovala, jak by osobně respondent vyřešil problém přijímání migrantů do své země, a jaký má názor na poskytnutí azylu a sociálních dávek pro migranty. Odpovědi na tuto otázku se točily kolem 5 názorů, které byly shrnuty do grafu. Nejvíce odpovědí (19) směřovalo k okamžité deportaci a zavření hranic daného státu. Vzhledem k bydlišti některých respondentů je to pochopitelné, protože několik z nich se svěřilo, že bydlí nedaleko uprchlických táborů či ghett. Druhé největší zastoupení mělo názor, že by se mělo s migranty lépe pracovat, zlepšit jejich životní úroveň a naučit je místní jazyk. Podle respondentů se stát nedostatečně pokouší integrovat místní migranty do společnosti. Velice zajímavá odpověď byla, že by mohli být přijímání pouze uprchlíci, kteří by pro hostitelský stát měli nějaký přínos, například vysokoškolské vzdělání, zkušenosti v různých oborech, zkrátka být přínosem a nikoliv přítěží. Zbytek odpovědí směřoval k asi nejrozumnějšímu názoru, a to že nelze přijímat více uprchlíků, dokud nemáme vyřešené problémy migrantů, kteří tu již jsou.

Obrázek 11 Jak by respondenti vyřešili problém s příjíždějícími migranty?

5. Zhodnocení výsledků

Z dotazníkového šetření je patrné, že respondenti pocházející z České republiky mají na migranty spíše konzervativní názor. Většina lidí z Česka se s migranty ze Středního východu nikdy nepotkala, a přesto z nich mají strach. Majoritní část z dotazovaných Čechů by migranty vůbec nepřijímala. Zajímavější je ale pohled zahraničních respondentů, a to hlavně z Německa a Francie. Odpovědi těchto respondentů se už značně rozcházejí a ve velké míře se objevují i pozitivní názory.

Hlavní problém, který migrantům vytýkají takřka všichni, je problém integrace. Podle dostupných odpovědí z dotazníku je zřejmé, že respondenti nemají problém přímo s migranty, ale spíše s jejich úspěšným začleněním. Několikrát po sobě byla zaznamenána odpověď, že se migranti odmítají učit místní jazyk. Z toho samozřejmě pramení mnoho komunikačních problémů. Příchozí si bez znalosti jazyka nemohou najít práci, bez které tzv. živoří, anebo se živí nelegálně. Jako na další problematickou věc je respondenty pohlíženo na budování vlastních ghatt, kde mluví pouze jazyky migrantů, kde platí vlastní zvyky a pravidla, a kde jsou případně k dispozici jak obchody, tak školy. Z toho lze samozřejmě vyvodit, že ani děti migrantů se místní jazyk vůbec nemusí naučit.

Na druhou stranu se v šetření objevily i odpovědi, které jsou protichůdné. Dva respondenti, studenti vysoké školy v Německu odpověděli, že ve svém okolí osobně znají několik migrantů, kteří s nimi navštěvují vysokou školu, a i když žijí v Německu pouze 5–6 let, tak se německy velmi obstojně domluví. Dále se jedna pozitivní odpověď ohledně integrace objevila od ruského respondenta. Ten odpověděl, že jeho dobrý kamarád pochází ze Sýrie, odkud se s rodinou odstěhovali, když mu bylo 13 let. V Rusku s ním nastoupil na střední školu po pouhých dvou letech, a nyní spolu navštěvují vysokou školu v Petrohradě.

Co se týká obecně pocitu strachu z migrantů, tak několik dotazovaných přiznalo, že se migrantů skutečně bojí. Konkrétně z Francie jedna žena odpověděla, že žije nedaleko Calais, kde se nacházel obrovský migrační tábor. V jedné z odpovědí popsala, že situace okolo Calais je stále bezpečná, jsou zde prý časté krádeže, a také se objevily případy sexuálního napadení. Někteří respondenti z Německa zmínili, že migranti mají své chudinské čtvrti, kde je nejen žalostná bezpečnostní situace, ale také zde nemá většina lidí kvalitní přístup k pitné

vodě ani k základním hygienickým potřebám. Dále byla konkretizována otázka strachu z migrantů a podařilo se zjistit, že obavy respondentů se týkají zejména zhoršení životní úrovně nebo poklesu pracovních příležitostí místních lidí.

Nejzajímavější byla ale otázka řešení migrační krize přímo respondenty. Pro dotazované z České republiky byla odpověď až na 2 výjimky jednoznačná, migranty ve své zemi nechtějí. Odpovídající z ostatních zemí se názorově rozcházejí. Někteří samozřejmě zastávají názor okamžité deportace a tvrdé postihy za pokus o nelegální překročení hranic. Jiní si zase myslí, že je jednoznačně chyba v přijímacím systému, a že hostitelský stát s uprchlíky nedostatečně pracuje. Myslí si, že pokud by migrantům byla věnována zvýšená péče zvláště v oblasti vzdělávání a integrace, mohli by dané společnosti v budoucnosti v mnohém prospívat.

Významným problémem, který respondenti v migrační problematice vidí, je stav absolutního chaosu a nekontrolovatelnosti přechodu hranic. Podle několika z nich je potíž v nedostatečné evidenci migrantů a také kontrole hranic. Řešení je podle nich ve větších kontrolách na hranicích a v důkladné evidenci migrantů, kteří daný stát navštěvují. Dále by také zlepšili azylový systém a někteří i systém dávek, kvůli kterým, žijí v migranti v absolutní chudobě.

Jedna z méně častých názorů byl požadavek na plné uzavření hranic, dokud si hostitelský stát nevyřeší již existující problémy se všemi migranty, kteří již do země přišli. Respondenti jednoznačně upozornili, že si již neumí představit další velkou novou vlnu migrantů.

Nová a velice zajímavá reakce se objevila od dvou respondentů, z Řecka a z Itálie. V dotazníku uvedli, že by do svých zemí přijímali pouze migranty, kteří by hostitelské zemi nějakým způsobem prospěli. Vysvětlili, že nejsou přímo proti migrantům, ale jenproti tzv. „příživníkům“, kteří si myslí, že budou v hostitelském státě žít z podpor a sociálních dávek. Přijmou by podle jejich slov pouze vzdělané migranty s vysokoškolským titulem, doktory, právníky, učitele nebo společensky vysoce postavené osoby, kteří opravdu utíkají před ozbrojeným konfliktem, a měli by nové hostitelské zemi co nabídnout.

Pokud by měl být celý dotazník shrnut, tak cíl zanalyzovat pocity z příchozích migrantů se podařil. Z dotazníku vyplynulo nespočet zajímavých odpovědí a názorů, které pomohly lépe pochopit problematiku migrace, a hlavně problematiku soužití obyvatel hostitelského státu s migranty. Současně je patrné, že spíše starší generace se staví k migraci konzervativně. Většina odpovědí, které byly proti přijímání migrantů, pramenila právě od respondentů ve věku od 35 let výš.

Nedá se ovšem říci, že by všichni mladí dotazovaní byli pro přijímání uprchlíků. Z odpovědí také vyplývá, že většina dotazovaných migranty ve svém okolí nechce, jejich přítomnost jim není příjemná, a ani žádným způsobem neobohacují hostitelský stát. Na druhou stranu několik tázaných migranty obhajuje, a jejich neschopnost zařadit se do společnosti dává za vinu hostitelskému státu, který podle jejich názoru nedostatečně s migranty pracuje. Někteří také dávají vinu Evropské Unii za to, že nedostatečně kontroluje pohyb migrantů, nevede dostatečnou evidenci, udává kvóty k rozdělení migrantů, a následně neposkytuje dostatečné finanční prostředky pro další práci s nimi.

5.1. Oslovení dobročinných organizací

Ve snaze získat více informací o činnostech dobročinných organizací, byly osloveny neziskové organizace, které se zabývají záchranou a pomocí uprchlíků. Organizace Člověk v tísni na otázku, co je důvodem jejich pomoci uprchlíkům odpověděla, že se zajímají o migranty až ve chvíli, kdy jsou fyzicky v České republice, a tudíž nepomáhají migrantům, kteří připlouvají z Blízkého východu.

Na všechny tři otázky odpověděla organizace Amnesty International, která se přímo podílela, a stále podílí, na pomoci uprchlíkům. První otázka také směřovala na důvod, proč organizace Amnesty International uprchlíkům pomáhá. Důvodů je podle Amnesty International hned několik. Od soucitu, který vyvolává jejich útek před válkou a bezvýchodná životní situace, přes jejich zoufalou životní úroveň a životní podmínky, až ke snaze vymýtít ilegální převaděče imigrantů. Amnesty International zastává názor, že všichni uprchlíci mají nárok na azyl v zemi, jakou si sami vyberou. Z tohoto důvodu se tato organizace snaží v každé zemi být oporou při jejich integraci, také jim pomáhá sehnat práci a naučit se místní jazyk, samozřejmě pokud o to mají migranti zájem.

Druhá otázka, která byla Amnesty International položena se týkala jejich konkrétní pomoci uprchlíkům. Jejich konkrétní pomoc probíhá ve dvou směrech. Amnesty International vytvořila několik petic a dohod, které pomohly k migrační dohodě mezi Libyí a Itálií. Nyní se zabývá hlavně potíráním ilegálního obchodu s migranty, který podle nich po zpřísnění přechodu hranic Evropské unie bohužel vzkvétá. Současně se členové Amnesty International podíleli na pomoci uprchlíkům přímo na pobřeží Itálie a Francie. Pomoc spočívala hlavně ve zdravotní péči, pořádání sbírek základních potřeb a také pomoci dostat migranty pryč z uprchlických táborů.

Poslední položená otázka zněla, jak si organizace obhazuje, že pomáhá imigrantům, kteří v cílových státech zatěžují, někdy i zneužívají azylový systém a systém dávek. Organizace si za svou činností plně stojí, neboť jejich prvotní činností je záchrana lidských životů. Potvrzují, že uprchlíci žijí na hranicích v otřesných podmínkách, jsou zde mučeni, týráni a okrádáni pod příslibem převozu do Evropy. Přijíždějí naprosto fyzicky i psychicky vyčerpaní a je jim podle Amnesty International potřeba poskytnout dostatečnou pomoc.

Amnesty International je také proti deportaci uprchlíků zpět. Podporuje vydávání humanitárních víz, která by podle jejich názoru měl dostat každý běženec a vycestovat s ním kamkoliv do Evropské unie. Amnesty také dlouhodobě oslovuje všechny evropské vlády, aby si hromadící se uprchlíky přerozdělovali.

Jejich aktivita v pomoci uprchlíkům se tedy zdá být příkladná, ačkoliv je bohužel v mnohém nedomyšlená. Všechny aspekty pomoci na hranicích, i humanitární akce jsou chvályhodné, ale na otázku, jak si obhajují zatěžování azylových systémů daných států nebyli schopni odpovědět.

6. Závěr

Cílem předkládané práce bylo zjistit pocity občanů Evropské unie ohledně Evropské migrační krize, vyjasnit pojem migrace, zmapovat migraci v Evropě v minulosti a v současnosti. Jednotlivé kapitoly se věnovaly určitému pojmu, který byl posléze v téže kapitole objasněn. Čtenáři byly poskytnuty informace o historii migrace v Evropské unii, současné migrační politice Evropské unie, a také hrozby z ilegální migrace a uprchlické krizi v roce 2015. Téma migrace je už od počátku lidstva akutní problém, který je ale v současné době pro Evropu devastující. Nicméně pohled na tuto problematiku může být veřejností zkreslený, a to díky mediím, které často na úkor sledovanosti dokáží nepodloženými informacemi až neuvěřitelně manipulovat s lidmi. Cílem praktické části bylo do této problematiky přinést pocity obyčejných občanů Evropské unie, a zmapovat jejich názory a pocity a názory týkající se migrační krize.

Praktická část obsahuje dotazník, který je rozdělen na dvě části. První část slouží hlavně k poznání respondentů, druhá se věnuje přímo uzavřeným i otevřeným otázkám ohledně názoru respondentů na migranty. V první části je velmi stěžejní informace o místě bydliště, jelikož mnoho otázek míří na přímý kontakt dotazovaného s migranty. Je zřejmé, že se občané České republiky nemohou plně vyjádřit ke strachu z migrantů ze Středního východu, protože jich v České republice opravdu moc nežije. I přes tento fakt se podařilo získat část respondentů z ostatních zemí Evropské unie zasažené masovou migrací. Hlavní část dotazníku obsahovala otázky, které se vztahovaly k problematice migrace.

Dle analýzy výsledků je možno říci, že většina jak občanů České republiky, tak Evropské unie nesouhlasí s přijímáním uprchlíků. Většina respondentů má dle výsledků také z migrantů strach, a to nejen na úrovni bezpečnostní, ale také na úrovni ekonomické. Velmi často se objevil názor, že žadatelé o azyl by byli přijímání bez problémů, pokud by se snažili lépe integrovat do společnosti, to zahrnuje respektování kulturních a náboženských zvyků, znalost místního jazyka a také nalezení práce, kterou bude migrant prospěšný jak sobě, tak místní společnosti. Tento názor se zdá být rozumný a do budoucna může být jedním ze základních aspektů při vstupu uprchlíka na cizí území.

Teoretická část poskytla dostatek poznatků a informací pro čtenáře, které se vztahovaly ke zkoumané problematice. Výsledky dotazníkového šetření přinesly mnoho nových podnětů ze strany unijní veřejnosti, jak je na tuto problematiku nahlíženo, a také jak případně situaci do budoucna řešit.

7. Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje:

- BADE, Klaus J. Evropa v pohybu: evropské migrace dvou staletí. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005. Utváření Evropy.
- BARŠOVÁ, Andrea a Pavel BARŠA. Přistěhovalectví a liberální stát: imigrační a integrační politiky v USA, západní Evropě a Česku. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005.
- BAUMAN, Zygmunt. Cizinci před branami. Přeložila Zuzana GABAJOVÁ. V Olomouci: Broken Books, 2017.
- KELLER, Jan. Evropské rozpory ve světle migrace. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2017. Sociologické aktuality.
- KINGSLEY, Patrick. Nová Odyssea: příběh uprchlické krize v Evropě. Přeložila Dominika KŘEŠŤANOVÁ. Zlín: Kniha Zlín, 2017. Tema,
- PÍTROVÁ, Lenka. Aktuální právní aspekty migrace. Praha: Leges, 2016. Teoretik.
- UHEREK, Zdeněk, Věra HONUSKOVÁ, Šárka OŠŤÁDALOVÁ a Vladislav GÜNTER. Migrace: historie a současnost. Ostrava: Občanské sdružení PANT, 2016. Moderní dějiny (Občanské sdružení PANT).

Internetové zdroje:

Kolonialismus a dekolonizace [online]. [cit. 2021-11-21]. Dostupné z: http://www.mvi.estranky.cz/clanky/5_-kolonialismus-a-dekolonizace.html.

Přehled a statistika migrace do Evropy [online]. [cit.2020-11-21]Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/statistics-migration-europe_cs

Masa – Sociologická encyklopedie [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Masa>.

Pracovní migrace: Migrace a její hlavní aspekty [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=71617.

Josef Mlejnek jr.: Kdo je vlastně ekonomický migrant? [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: https://hn.cz/?m=authors&overview%5Baut_id%5D=20278085

¹ Migranti míří do Evropy pouze za štědrými sociálními systémy[online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z <https://plus.rozhlas.cz/je-migrace-v-eu-prinosem-nebo-zatezi-evropska-migracni-unie-odlisuje-eurobcany-7690608>

Občanská válka v Sýrii (přehled) [online].[cit.2021-12-08] Dostupné z: <https://www.iir.cz/en/obcanska-valka-v-syrii-prehled>

Pět informací, které změní Váš pohled na migranty a uprchlíky[online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.lekari-bez-hranic.cz/cz/clanek/pet-informaci-ktere-zmeni-vas-pohled-na-migranty-uprchliky>

Sdělení ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právním postavení uprchlíků [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-208> s.3

Sdělení ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právním postavení uprchlíků [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-208> s.5

Sdělení ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o právním postavení uprchlíků [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-208> s.8

Posílení vnějších hranic Evropské unie[online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/strengthening-external-borders/>

Ve Středozemním moři umírá více uprchlíků [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/ve-stredozemnim-mori-umira-vice-uprchliku-nez-loni-duvdem-je/r~aadbfe00692411e68afb002590604f2e/>

Uprchlíci nalezení jednou z dobročinných organizací na potápějícím se člunu. <https://zahranicni.hn.cz/> [online]. [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: <https://zahranicni.hn.cz/c1-66329510-za-deset-mesicu-priplulo-do-evropy-100-tisic-migrantu-to-je-desetkrat-mene-nez-v-roce-2015>.

Z obchodníků s drogami se stávají převaděči. Europol vyšetřuje až 1500 podezřelých. [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/europol-loni-vysetroval-az-15000-podezrelych-z-pasovani-lidi/r~9bd00178d28c11e6b13b002590604f2e/>

INFOGRAPHIC: The facts about asylum seekers in Europe [online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.euractiv.com/section/development-policy/infographic/infographic-the-facts-about-asylum-seekersin-europe/>.

Arabské jaro [online]. [cit. 2018-02-24]. Dostupné z: <http://www.vyznamslova.com/Arabsk%C3%A9%20jaro>.

V Libyi hrozí občanská válka, připravují se na ní desítky ozbrojených milic. [online]. [cit. 2018-02-24]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/benghazi-libye-tripolis-obcanska-valka-chalifa-haftar_1904161228_nkr

Aktuálně od Středozemního moře: Potápí se další loď s uprchlíky[online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.blesk.cz/clanek/zpravy-udalosti/314722/ve-stredozemnim-mori-se-potapi-dalsi-lode-s-uprchliky-na-palube-je-300-lidi.html>

Migrační krize v číslech[online]. [cit. 2021-12-08]. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/migracni-statistiky-4518gp>

Migrační krize EU: Statistiky [online]. [cit. 2018-02-24]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20170629STO78630/migracni-krize-eu-statistiky>.

Hlavní země původu nelegální migrace z Afriky a Asie. <https://eur-lex.europa.eu/> [online]. [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017DC0350&from=e>.

Jak kancléřčino, “to zvládneme“ zvládla EU? Kvótám se možná příště vyhne [online]. [cit. 2018-02-24]. Dostupné z: <https://denikn.cz/425241/jak-kanclercino-to-zvladneme-zvladla-eu-kvotam-se-priste-mozna-vyhne/>

Merkelová pozvala uprchlíky? Jak to bylo? [online]. [cit. 2021-02-24] Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/74952/jak-to-bylo-s-pozvanim-pro-uprchliky-angely-merkelove-v-one-noci-ze-4-na-5-zari-2015>

Asylgeschäftsstatistik für den Monat Dezember 2015 und das Berichtsjahr 2015 [online]. [cit. 2021-12-08] Dostupné z: http://www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Downloads/Infothek/Statistik/Asyl/201512-statistikanlage-asyl-geschaeftsbericht.pdf?__blob=publicationFile s. 2.

Padly jen podmínky, aktérům sexuálního násilí v Kolíně nad Rýnem vinu nedokázali[online]. [cit. 2021-12-20]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/kolin-nad-rynem-sexualni-obtezovani-soud-silvestr.A160506_133955_zahranicni_ert

Pachatel dvojí vraždy ve Švédsku měl být brzy deportován [online]. [cit. 2021-12-20]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/pachatel-dvoji-vrazdy-ve-svedsku-mel-byt-brzydeportovan/r~60ff6c1e412e11e5b440002590604f2e/>.

Uprchlíci v Calais jsou problémem celé Evropské unie, tvrdí Francie a Británie[online]. [cit. 2021-12-20]. Dostupné z: https://www.denik.cz/ze_sвета/uprchlici-v-calais-jsou-problem-cele-eu-tvrdi-britanie-a-francie-20150802.html

EU a její členské státy zvyšují činnost v oblasti migrace [online]. [cit. 2021-12-20]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-migration-policy/#work>

¹ Tábor v Calais se mění v menší město, mají obchody i kostely [online]. [cit. 2021-12-28]. Dostupné z: <https://eurozpravy.cz/zahranicni/eu/127572-uprchlicky-tabor-u-calais-se-meni-v-mesto-s-obchody-i-kostely>

Džungle v Calais na leteckých záběrech. V táborech jsou první obytné buňky. <https://zpravy.aktualne.cz/> [online]. [cit. 2022-03-11]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/foto-dzungle-v-calais-na-leteckych-zaberech-v-tabore-jsou-pr/r~21277c2ebdd61e59045002590604f2e/r~880d07febdce1e593630025900fea04>.

Kamiony v Calais bude chránit bezpečná zóna[online]. [cit. 2021-12-28]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1560522-kamiony-v-calais-bude-pred-migranty-chranit-bezpecna-zona>

Letecké záběry: Největší uprchlické tábory [online]. [cit. 2021-12-28]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-svet-letecke-zabery-takhle-vypada-nejvetsi-uprchlicky-tabor-na-svete-40379202>

Evropská rada jednala o situaci v oblasti migrace: 2015[online]. [cit. 2021-12-28]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/policies/eu-migration-policy/migration-timeline/>

Zasedání Evropské unie o budoucnosti – stanovení cílů a postupů – prohlášení [online]. [cit. 2021-12-28]. Dostupné z: <https://euroskop.cz/2016/10/27/diskuze-o-budoucnosti-eu-cesta-ke-stanovovani-priorit-a-cilu-unie/>

Evropský program pro migraci [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/homeaffairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/backgroundinformation/docs/communication_on_the_european_agenda_on_migration_cs.pdf s. 3,4.

Stanovisko EU k paktu o migraci a azylu [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://migracnikonsorcium.cz/wp-content/uploads/2021/04/stanovisko-konsorcia-k-eu-paktu-o-migraci-a-azyly.pdf>

Reforma azylového systému Evropské unie [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/world/20180615STO05927/azylovy-system-eu-jak-reformovat-dublinske-narizeni-infografika>

Evropská unie odhalila plán na nový azylový systém. [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/eu-odhalila-plan-na-novy-azylovy-system-kvoty-v-nem-nejsou-solidarita-ano-121103>

Dvacet let teroru v Evropě: za útoky nestáli jen islamističtí fanatici[online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/staty-eu/20-let-teroru-v-evrope-20201103.html>

K útokům v Paříži se hlásí Islámský stát[online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/zahranicni/k-utokum-v-parizi-se-hlasi-islamsky-stat-hollande-je-to-valka-1245752>

Islámský stát: Aktéři konfliktu, jejich participace, motivy a cílů [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/bezpecnostni-prostredi/islamsky-stat-akteri-konfliktu-jejich-participace-motivy-a-cile>

Islámský stát je hrozba pro Česko, věří většina lidí [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/domaci/islamsky-stat-je-hrozba-pro-cesko-veri-vetsina-lidi-1273672>

Attitudes towards Immigrants and the Impact of Migration in European Countries [online]. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006 [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/41132260> s. 67.

Skromná, pracovitá, ale i nekompromisní. Kancelérka Merkelová odchází [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://a2larm.cz/2021/12/skromna-pracovita-ale-i-nekompromisni-v-politickych-soubojich-kanclerka-merkelova-odchazi/>

Uprchlíká krize? Je to německý, ne evropský problém, tvrdí Orbán [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/zahranicni/uprchlicka-krize-je-to-nemecky-ne-evropsky-problem-tvrdi-orban-1224084>

Migrační krize v Evropě a její politické dopady [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20170629STO78631/migracni-krize-v-evrope>

Libyjci odmítají zastavit tisíce migrantů mířících do Evropy. Je to Váš problém, vzkazují Evropě [online]. [cit. 2022-01-18]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/libyjci-nehceji-zastavit-tisice-migrantu-mirici-do-italie-j/r~615fd454e6c611e694440025900fea04/>.

Brusel přešel do ofenzivy: Odmítáte migranty? Hrozí vám soud. Výhrady má i k Česku [online]. [cit. 2022-01-18] Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20200608151218/https://www.info.cz/svet/brusel-presel-do-ofenzivy-odmitate-migranty-hrozi-vam-soud-vyhrady-ma-i-k-cesku-9652.html>.

Acquisition of citizenship statistics. [online]. [cit. 2022-01-18] Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=Acquisition_of_citizenship_statistics.

Migrace do Řecka se stupňuje, země se stává vstupní branou do Evropy [online]. [cit. 2022-01-18] <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/clanek/migrace-do-recka-se-stupnuje-zeme-se-stava-vstupni-branou-do-evropy-40293498>

¹ V tábore na řeckém ostrově Chios se vzbouřili migranti [online]. [cit. 2022-01-22] Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/clanek/v-tabore-na-reckem-ostrove-chios-se-vzbouřili-migranti>.

Německo přijme 243 dětí z řeckých táborů, oznámil Seehofer. [online]. [cit. 2022-01-22] Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/recko-uprchlicky-tabor-deti-migrace-nemecko-prijme-243-nemocnych.A200610_193912_zahranicni_chnl.

Uprchlíky ve Středozezemním moři zachraňuje nová loď, a to ilegálně. [online]. [cit. 2022-01-22] Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/uprchliky-ve-stredozemnim-mori-bude-zachranovat-nova-lod-a-i-ilegalne-7590592>.

Z moře zpět do Libye. Itálie zpřísňuje pravidla pro nevládní organizace zachraňující migranty. [online]. [cit. 2022-01-22] Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/z-more-zpet-do-libye-italie-zprisnuje-pravidla-pro-nevladni-organizace-6514533>.

Zpověď z lodi, která zachraňuje uprchlíky: Je to tak zlé, že riskují i své děti [online]. [cit. 2022-01-22] Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/zpoved-z-lodi-ktera-zachranuje-uprchliky-je-to-tak-zle-ze-riskuji-i-sve-deti-155791>.

Jsem hrdý, že jsem bránil Itálii. Slavini přišel o imunitu a může být souzen za bránění vylodění migrantů. [online]. [cit. 2022-01-22] Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SbF5L/jsem-hrdy-ze-jsem-branil-italii-salvini-prisel-o-imunitu-muze-byt-souzen-za-braneni-vylodeni-migrantu>.

8. Seznam obrázků, Seznam grafů

Obrázky:

Obrázek 1. Uprchlíci nalezení jednou z dobročinných organizací na potápějícím se člunu.

Obrázek 2. Hlavní země původu nelegální migrace z Afriky a Asie

Obrázek 3. Džungle v Calais na leteckých záběrech. V tábore jsou první obytné buňky.

Grafy:

Obrázek 1 Rozdělení podle pohlaví.....	36
Obrázek 2 Rozdělení podle věku	37
Obrázek 3 Rozdělení podle země původu	38
Obrázek 4 Jsou respondenti pro nebo proti přijímání uprchlíků?.....	39
Obrázek 5 Cítí respondenti strach z příchozích migrantů?.....	40
Obrázek 6 Cítí se respondenti přímo ohroženi migranty?	41
Obrázek 7 Bojí se respondenti přímo migrantů anebo důsledků jejich příchodu?	42
Obrázek 8 Zvyšuje migrace v takovéto míře riziko terorismu?.....	43
Obrázek 9 Podávají média pravdivé informace ohledně migrační krize?	44
Obrázek 10 Dostávají se respondenti migranti z Blízkého východu do kontaktu a jaký na ně mají názor ohledně integrace do společnosti?.....	45
Obrázek 11 Jak by respondenti vyřešili problém s příjíždějícími migranty?	46

9. Přílohy

Dotazníkové šetření:

1. Jakého jste pohlaví?
 - muž
 - žena

2. Kolik je Vám let?
 - 18–29
 - 30–45
 - 46 a více

3. Odkud pocházíte?
 - Napište jedno nebo více slov

4. Jste pro nebo proti přijímání uprchlíků ze Středního východu?
 - Pro
 - Proti
 - Napište jinou odpověď

5. Cítili jste strach z migrantů, kteří byli přijati do vaší země?
 - Ano
 - Ne
 - Napište jinou odpověď

6. Cítíte se být přímo ohrožen migranty?
 - Ano
 - Ne
 - Napište jinou odpověď

7. Cítíte se být ohroženi na své vlastní bezpečnosti nebo se bojíte zhoršení ekonomické situace, snížení úrovně života, zvýšení nezaměstnanosti atd.?
- Napište jedno nebo více slov
8. Myslíte si, že migrace v takovéto míře zvyšuje riziko terorismu?
- Ano
 - Ne
 - Napište jinou odpověď
9. Myslíte si, že média záměrně zkreslují informace o migrantech proudících do Evropy?
- Ano, zlehčují je
 - Ano, zbytečně přehánějí
 - Ne, podávají pravdivé informace
 - Napište jinou odpověď
10. Máte ve svém okolí migranty? Pokud ano, jaký na ně máte názor ohledně integrace?
- Napište jedno nebo více slov
11. Jak byste vyřešil problém s příjíždějícími migranty?
- Napište jedno nebo více slov

